

S-KVINNOR

MOTIONER OCH UTLÅTANDEN

S-KVINNORS KONGRESS 2019
MALMÖ 16–18 AUGUSTI

Förbundsstyrelsen kommer att behandla 46 motioner uppdelade i tio block:

1. Arbetsliv
2. Bostadspolitik
3. Våld mot kvinnor
4. Hälsa och sjukvård
5. Skola och barnomsorg
6. Äldreomsorg och äldres rättigheter
7. Klimat
8. Internationell solidaritet
9. Organisation
10. Övriga

Förbundsstyrelsens motionssvar/utlåtande ligger efter varje motion i motionshäftet.

Motionssvar/utlåtande från klubbar och distrikt behandlas inte av förbundsstyrelsen.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Nummer	Rubrik	Distrikt	Att-satser	Förslag till beslut	Föredragande
--------	--------	----------	------------	---------------------	--------------

1. ARBETSLIV

1.1	Motverka ålderism	Sthlm stad	1. att kvinnoförbundet beslutar medverka till att i kommande val ge äldre skälig representation i riksdag, kommun och landsting, samt	1.1.1 Besvarad	Yvonne Karlén
			2. att förbundet i sin politik och verksamhet ger akt på, uppmärksammar och aktivt motverkar uttryck för nedvärderande, diskriminerande eller osynliggörande attityder mot äldre, s k ålderism.	1.1.2 Besvarad	
1.2	Arbetsrätt och anställningsförhållande	Värmland	1. att ge snabbare insatser vid första besöket på Arbetsförmedlingen	1.2.1 Besvarad	Anna Fernebro
			2. att arbetsgivarens möjlighet att stapla korttidsanställningar inte ska få fortgå	1.2.2 Besvarad	
			3. att arbetsgivarna bör ha kollektivavtal för attraktiv "praktikanter" via Arbetsförmedlingen	1.2.3 Bifall	
			4. att regler tas fram som stärker praktikanternas/arbetstagarens trygghet i arbetet.	1.2.4 Besvarad	
1.3	Offentliga anställningar ska inte vara ett hinder för löneutveckling	Sthlm stad	1. att Förbundsstyrelsen initierar en kartläggning av Sveriges kommuner i syfte att kartlägga hur många kommuner och landsting som tillämpar den här modellen.	1.3.1 Avslag	Anna Fernebro
			2. att Förbundsstyrelsen tydligt arbetar för en upplösning av modellen i de kommuner och landsting där den tillämpas.	1.3.2 Avslag	
1.4	Att kunna leva på sin lön och pension	Blekinge	1. att verka för att när det nya pensionsförslaget presenteras går ut på remiss till bl a S-kvinnor och distriktet.	1.4.1 Bifall	Nina Unesi
1.5	Lägre skatt för de som uppbär sjukersättning	Kalmar	1. att regeringen ser över beskattningen av de som uppbär sjukersättning.	1.5.1 Bifall	Hillevi Larsson
			2. att regeringen tar bort skillnaden i beskattning mellan de som förvärvsarbetar och de som uppbär sjukersättning.	1.5.2 Bifall	

1.6	Högre ersättning för de som uppbär sjukersättning	Kalmar	1. att regeringen ser över ersättningsnivåerna för sjukersättning.	1.6.1 Bifall	Hillevi Larsson
			2. att regeringen höjer sjukersättningen så att den hamnar på samma nivå som sjukpenningen.	1.6.2 Bifall	
			3. att regeringen ändrar den årliga uppräknings för sjukersättning så att den uppräknas på samma sätt som ålderspension.	1.6.3 Bifall	

2. BOSTADSPOLITIK

2.1	Frånvaro av en bostadspolitik där bostad ska vara en social rättighet låser in kvinnor i ett liv med våld i nära relationer.	Sthlm stad	1. att motionen överlämnas till S-kvinnor i riksdagsgruppen,	2.1.1 Bifall	Liselott Vahermägi
			2. att S-kvinnor arbetar för ett bra samarbete mellan kommuner och bostadsbolag för att lösa ut bostadsproblemen för våldsutsatta kvinnor,	2.1.2 Bifall	
			3. att S-kvinnor arbetar för åtgärder för hyresgarantier för våldsutsatta kvinnor,	2.1.3 Bifall	
			4. att S-kvinnor arbetar för speciella förturssystem för våldsutsatta kvinnor.	2.1.4 Bifall	

3. VÅLD MOT KVINNOR

3.1	Rättsväsendet måste prioritera våldtäkter	Uppsala	1. att S-kvinnor driver frågan om utökade resurser till rättsväsendet och sjukvården så att våldtäktsutredningar prioriteras och genomförs på ett rättssäkert sätt och att kvinnorna får relevant stöd.	3.1.1 Bifall	Carina Ohlsson
3.2	Förbättrad upptäckt av våld i samhället	Uppsala	1. att S-kvinnor verkar för en lagstadgad skyldighet för relevanta myndigheter och samhällsaktörer, exempelvis socialtjänst, polis, hälso-och sjukvård, Försäkringskassan, Migrationsverket m.fl., att fråga om utsatthet för våld vid handläggning av ärenden med relevant anknytning till att kunna identifiera våld.	3.2.1 Bifall	Erika Storme Martinger
			2. att S-kvinnor verkar för att individer som utsätter barn för att bevittna våld ska kunna lagföras och att handlingen ska anses vara ett särskilt brott och vara straffbar.	3.2.2 Bifall	
3.3	Kvinnohat som grund för hatbrott: Femicide	Skåne	1. att S-kvinnor i Skåne driver frågan i enlighet med motionens intentioner.	3.3.1 Avslag	Elisabet Fjellström

4. HÄLSA OCH SJUKVÅRD

4.1	Förbättring av landets nationella mål mot könsstymning	Sthlm stad	1. att fler kliniker för rekonstruktiv plastikkirurgi mot könsstymning öppnas.	4.1.1 Avslag	Aylin Fazelian
			2. att Skolverket ges i uppdrag att öka utbildnings och- kunskapsatsning om könsstymning för skol- och förskolepersonal, SFI-lärare och annan berörd samhällsinstans.	4.1.2 Besvarad	
			3. att Staten ger ett speciellt anslag till föreningar och organisationer för att öka allmänheten och olika etniska gruppers kunskaper kring könsstymning.	4.1.3 Besvarad	
			4. Förbundsstyrelsens tilläggs-att-sats: Vi uppmanar S-kvinnor i regionerna att driva på för att den medicinska kompetensen ökar på mottagningarna runt om i Sverige.	4.1.4 Bifall	
4.2	Mammografi	Skaraborg	1. att S-kvinnor ges i uppdrag att verka för att åldersgränsen i mammografi slopas.	4.2.1 Bifall	Susanne Dufvenberg
4.3	Skolelever rör sig för lite	Dalarna	1. att S-kvinnor i många olika sammanhang arbetar i motionens anda och för att öka fysisk aktivitet i skolan.	4.3.1 Bifall	Maritha Meethz
4.4	Hjärt-kärlforskning måste bli lika bra för kvinnor som för män	Dalarna	1. att S-kvinnor arbetar för ökade satsningar på forskning och kunskap på hjärt-kärlsjukdomar hos kvinnor så att den blir lika bra som för män.	4.4.1 Bifall	Hillevi Larsson
4.5	Psykisk ohälsa är en tickande bomb	Dalarna	1. att S-kvinnor arbetar i motionens anda för jämlik vård i ett tidigt stadium, hälsosamma arbetsplatser och en förbättrad skola.	4.5.1 Besvarad	Anna Hedh
4.6	Med rätt att föda	Värmland	1. att S-kvinnor verkar för att mer resurser avsätts till förlossningsvården, så att varje födande kvinna, och varje barn som kommer till världen, får en likvärdig och säker vård.	4.6.1 Bifall	Tara Twana
4.7	Förebygg självmord NU!	Kronoberg	1. att det blir obligatoriskt med en utredning som syftar till att förebygga fler självmord när ett självmord sker.	4.7.1 Besvarad	Liselott Vahermägi

4.8	Bra behandling för kvinnor i/i riskzon för missbruk	Värmland	1. att mer resurser ges till nyblivna mammor genom ex vid större insatser på vårdcentral och barnvårdscentral.	4.8.1 Besvarad	Anna Hedh
			2. att fler specialpedagoger och socialpedagoger anställs i kommunerna.	4.8.2 Besvarad	
			3. att utveckla fler boenden med behandling för kvinnor i riskgrupp (missbruk och psykiska problem).	4.8.3 Besvarad	
4.9	Tandhälsan påverkar hela kroppen - ohälsa i munnen påverkar kostnaden för sjukvården	Sthlm stad	1. att motionen överlämnas till S-kvinnor i riksdagsgruppen,	4.9.1 Bifall	Yvonne Karlén
			2. att gränsdragningen inom sjukvården mellan mun/tänder och kropp tas bort,	4.9.2 Bifall	
			3. att nu gällande separation av rättigheter avseende tandvård och övriga kroppen upphör,	4.9.3 Bifall	
			4. att försäkringssystemen för sjukvård och tandvård integreras med varandra,	4.9.4 Bifall	
			5. att skillnaden i patientavgifter mellan att gå till en vanlig läkare och en tandläkare upphör.	4.9.5 Bifall	
4.10	Sjuka ska garanteras trygghet	Skåne	1. att S-kvinnor driver på och verkar i enlighet med motionens intentioner.	4.10.1 Bifall	Lena Josefsson
4.11	Statlig utredning om hur porrens skadeverkningar ska begränsas för ökad folkhälsa	Skåne	1. att S-kvinnor verkar för att regeringen tillsätter en utredning om hur porrens skadeverkningar ska begränsas för en ökad folkhälsa.	4.11.1 Bifall	Carina Ohlsson
			2. att S-kvinnor verkar för en moderniserad sex- och samlevnadsundervisning så att den förebygger sexuella övergrepp och främjar jämställdhet med hjälp av kritiskt och kunskapsunderbyggt förhållningssätt till porr.	4.11.2 Bifall	

5. SKOLA OCH BARNOMSORG

5.1	Rädda den svenska skolan	Uppsala	1. att förbundet med kraft driver frågan om en svensk skolpolitik som leder till en likvärdig och jämlik skola.	5.1.1 Bifall	Monica Fällström
5.2	Byt namn från särskola till utvecklingsskola	Skåne	1. att särskolan byter namn till utvecklingsskola.	5.2.1 Avslag	Monica Fällström
			2. att det socialdemokratiska kvinnoförbundet gör den här frågan till sin egen och driver på i riksdagen för en förändring.	5.2.2 Bifall	
5.3	Lagstadgad rätt till barnomsorg	Norrbotten	1. att Förbunds kongressen beslutar prioritera och driva frågan om lagstadgad rätt till barnomsorg på obekvämtid.	5.3.1 Bifall	My Lilja

6. ÄLDREOMSORG OCH ÄLDRES RÄTTIGHETER

6.1	Angående äldreomsorgen	Värmland	1. att en särskild äldreomsorgslag som stärker äldres rättigheter införs. Lagen ska tydligt reglera äldres rättigheter.	6.1.1 Bifall	Susanne Dufvenberg
6.2	Angående äldre kvinnors rättigheter i välfärden	Värmland	1. att garantipensionen höjs till en nivå det går att leva på.	6.2.1 Bifall	Lena Josefsson
			2. att fler och olika boendeformer skapas.	6.2.2 Bifall	
6.3	Vem ska välja din mat när du blir äldre?	Värmland	1. att det krävs lagstiftning för att tydliggöra måltidsuppdraget för äldre.	6.3.1 Avslag	Maritha Meethz
			2. att ansvariga inom äldreomsorgen i varje svensk kommun har uppdraget att följa upp hur lagstiftningen följs.	6.3.2 Besvarad	
			3. att uppföljningsansvar sker i såväl kommunal som i privat regi.	6.3.3 Besvarad	

7. KLIMAT

7.1	En feministisk grundad klimatomställning hör ihop med att fördela välstånd mera jämnt	Sthlm stad	1. att S-Kvinnor arbetar för att sammankoppla strategiska idéer för en klimatomställning med ett framtidsinriktat reformprogram för att minska ekonomiska orättvisor.	7.1.1 Bifall	Carina Ohlsson
			2. att S-kvinnors förbundskongress uppdrar till förbundsstyrelsen att ta fram en plattform för att verka i motionens anda.	7.1.2 Bifall	

8. INTERNATIONELL SOLIDARITET

8.1	Om nedrustning av kärnvapen	Sthlm stad	1. att S-kvinnors kongress beslutar om en kampanj för fred och nedrustning av alla kärnvapen.	8.1.1 Bifall	My Lilja
			2. att S-kvinnors kongress uppdrar till förbundet att på alla tänkbara plan verka för att S-kvinnor åter intar en ledande roll i den svenska kampen mot kärnvapen och för nedrustning.	8.1.2 Bifall	
8.2	Ett liv med eller utan framtid, förstärk arbetet för Västsahariernas rättigheter	Sthlm stad	1. att S-Kvinnor arbetar för att Sverige ställer än tydligare och skarpare krav gällande upprättande av legitima avtal med västsahariernas representanter, kopplat till alla naturtillgångar som utvinns av andra länder i Västsahara,	8.2.1 Bifall	Aylin Fazelian
			2. att S-Kvinnor arbetar för att berörda länder stärker upp efterlevnaden av FN:s och EU:s regelverk kring barns rättigheter - gällande de undernärda västsahariska barnen i flyktinglägren,	8.2.2 Bifall	
			3. att S-Kvinnor arbetar för att Sverige ska vara drivande i att stötta de västsahariska ungdomarnas i deras mångfacetterade utsatthet,	8.2.3 Bifall	
			4. att S-Kvinnor arbetar för att ansvar utkrävs av den Marockanska staten om den bryter mot FN:s konvention mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling.	8.2.4 Bifall	
8.3	Sverige ska snarast ratificera konventionen om kärnvapenförbud	Uppsala	1. att S-kvinnor driver frågan om att Sveriges snarast ratificerar konventionen om kärnvapenförbud.	8.3.1 Bifall	Nina Unesi

8.4	FNs konvention angående kärnvapen	Blekinge	1. att Sverige ställer sig bakom konventionen och ratificerar densamma skyndsamt.	8.4.1 Bifall	Nina Unesi
8.5	Från vapenexport till civil produktion och inrättande av ett fredsdepartement	Skåne	1. att det är dags att gå i Inga Thorssons fotspår. Riksdagsgruppen (s) bör få i uppgift att verka för en utredning om den svenska vapenexporten och huruvida det är möjligt att omvandla vapentillverkningen till civil produktion. I utredningen bör man också ta ställning till om det är möjligt att inrätta en fredsmyndighet.	8.5.1 Besvarad	Malin Lauber

9. ORGANISATION

9.1	Det är vi socialdemokratiska kvinnor som ska försvara demokratin	Sthlm stad	1. att S-kvinnors förbundskongress uppdrar till förbundsstyrelsen att ta fram en långsiktig och uthållig handlingsplan för att försvara, utveckla och vitalisera demokratin som styrelseskick, samhällssystem och skydd för individuella rättigheter.	9.1.1 Besvarad	Susanne Andersson
9.2	Kvinnoförbundet i en ny tid	Sthlm stad	1. att det socialdemokratiska kvinnoförbundet bör inbjuda Sveriges progressiva kvinnoorganisationer till gemensam kamp mot auktoritära, mansrevanschistiska och antidemokratiska rörelser som inte respekterar alla människors lika värde.	9.2.1 Bifall	Susanne Andersson
			2. att det socialdemokratiska kvinnoförbundet bör tillsätta en verksamhetsutredning som prövar nya former för engagemang. Det kan till exempel handla om möjlighet att bli "medlem" i avgränsade kampanjer, genomföra möten på nätet etc, etc.	9.2.2 Besvarad	
			3. att det socialdemokratiska kvinnoförbundet bör ta initiativ till en europeisk konferens med progressiva kvinnoorganisationer för att motverka den högerpopulistiska vågen.	9.2.3 Bifall	

9.3	S-kvinnor tar ledartröjan för #metoo och jämställdhet inom arbetarrörelsen	Sthlm stad	1. att en gedigen utredning ledd av S-kvinnor som går till botten med hur Socialdemokraterna lokalt, regionalt och nationellt kan motverka sexuella trakasserier, sexism och ojämställda strukturer.	9.3.1 Besvarad	Susanne Andersson
			2. att S-kvinnor tar på sig rollen att utreda och ta fram förslag på mekanismer för 100% jämställd representation inom Socialdemokraterna.	9.3.2 Bifall	
9.4	S-kvinnors medlemsavgift	Skåne	1. att förbunds kongressen beslutar om ändring av medlemsavgiften så att de likställs partiets med 60 kronor till förbundet, 60 kronor till distrikt och 60 kronor till klubbar,	9.4.1 Avslag	Susanne Andersson
			2. att den gemensamma avgiften börjar tillämpas från och med den 1 januari 2020.	9.4.2 Bifall	

10. ÖVRIGA

10.1	Angående att stärka kunskapen och motståndskraften mot nationalism genom t ex studier	Sthlm län	1. att distriktsstyrelsen får i uppdrag att verka för att sprida och fördjupa kunskapen om högerpopulismens strategi och arbetssätt samt SDs politik och ideologi som påverkar kvinnors villkor i syfte att stärka vårt agerande på lokal, regional och nationell nivå.	10.1.1 Avslag	Eva-Lena Jansson
10.2	Mot nazism	Skåne	1. att distriktskongressen beslutar om: - att regeringen får i uppdrag att utreda möjligheten att lagstadga om följande områden utan att för den skull störa grundlagen: - förbjuda all slags nazistiska symboler - förbjuda att nazistiska och rasistiska partier får vara valbara till riksdag, landsting och kommunval - förbjuda köp av nazistiskt material både i handel och via internet - att all organiserad nazism och nazistiska demonstrationer förbjuds - utöka straffskalan till att omfatta mer än bara hatbrott - Skånes S-kvinnor bifaller denna - Skånes S-kvinnor sänder denna till S-kvinnors förbunds kongress	10.2.1 Avslag	Eva-Lena Jansson
10.3	Barndomstol	Skåne	1. att det inrättas en Barndomstol.	10.3.1 Avslag	Erika Storme Martinger
			2. att se över utbildningar för socionomer med specialkompetens för barns bästa.	10.3.2 Bifall	

10.4	Att internationella kvinnodagen, den 8 mars blir officiell helgdag	Skåne	1. att S-kvinnor verkar för att internationella kvinnodagen den 8 mars blir en officiell helgdag.	10.4.1 Bifall	Tara Twana
10.5	Spelreklamförbud	Skåne	1. att Sverige inför förbud mot spelreklam.	10.5.1 Bifall	Malin Lauber
			2. att S-kvinnors kongress bifaller motionen.	10.5.2 Bifall	
			3. att motionen skickas till riksdagsgruppen.	10.5.3 Bifall	
10.6	Identifiering på sociala medier med bankID	Göteborg	1. att användare på sociala medier identifierar sig med bankid.	10.6.1 Avslag	Elisabet Fjellström
10.7	Behov av starkare lagstiftning för barn	Gävleborg	1. att S-kvinnor bevakar och driver viktiga förslag från betänkandet Se barnet (SOU 2017:6)	10.7.1 Bifall	Eva-Lena Jansson
			2. att S-kvinnor driver frågan om att införa en särskild barnbalk med syfte att ge barnet starkare och modernare rättigheter än i dag.	10.7.1 Bifall	
10.8	Vi måste höja våra röster för att höras!	Gävleborg	1. att utvisningarna av asylsökande till Afghanistan stoppas,	10.8.1 Avslag	Eva-Lena Jansson
			2. att tillfälliga Flyktinglagen omarbetas med mänskliga rättigheter som grund,	10.8.2 Besvarad	
			3. att permanenta uppehållstillstånd och familjeåterförening medges.	10.8.3 Bifall	
10.9	En flyktingpolitik med ordning och reda – på riktigt	Gävleborg	1. att S-kvinnor tar ställning för och bevakar att alla moment i asylprocessen ska fungera väl.	10.9.1 Besvarad	Eva-Lena Jansson
			2. att S-kvinnor lägger fram egna förslag för en mer human asylprocess för alla.	10.9.2 Besvarad	
			3. att S-kvinnor är med och säkerställer att arbetsgivares misstag inte ska påverka människors möjlighet att stanna och arbeta i Sverige.	10.9.3 Besvarad	
			4. att S-kvinnor tar tydlig ställning för att bevaka minderårigas rättigheter i asylprocessen.	10.9.4 Besvarad	

Motion 1.1 Motverka ålderism

Motionär: Stockholm stads distrikt

Omkring en femtedel av befolkningen och en fjärdedel av valmanskåren i Sverige är äldre, dvs. 65 år eller mer. En än större andel av medlemmarna i partiet är äldre. Inför valet 2018 var få av riksdagens ledamöter över 65 år, inte ens tre procent. Efter valet blev de än färre. Representationen är bättre i landsting och kommuner, men överlag är de över 65 år underrepresenterade och framförallt såsom ordinarie ledamöter. I partiet har äldre nominerats som kandidater till riksdagen, men oftast placerats utanför valbar plats längre ner på listorna. I Stockholm kunde man på riksdagslistan finna en äldre först på nionde plats. Som förklaring har från partiet anförts, att andra ambitioner - såsom att 25 procent av partiets riksdagsledamöter ska vara under 35 år och att partiet eftersträvar att få fler ledamöter med utomnordisk bakgrund - har minskat utrymmet för äldre kandidater. Ja, ytligt sett kan den skrala representationen förstås som en tillfällig och teknisk konsekvens, men troligen finns en underliggande förklaring i en allmänt utbredd negativ attityd till åldrande och äldre människor. Den tar sig lätt uttryck i att äldre blir förminskade, osynliga, förlöjligade eller ojämnt behandlade. Det är dags för partiet att se och motverka sådana nedvärderande och diskriminerande attityder, s k ålderism, både i det egna partiet och samhället omkring oss. Ålderismen manifesterar sig inte bara i klen representation och deltagande av äldre utan märks på de flesta av livets områden och flera olika politikområden som arbetsmarknad, infrastruktur, hälso- och sjukvård, bostäder och skatter. Människor är friskare och lever allt längre jämfört med tidigare generationer. De äldre blir fler och utgör en allt större andel av befolkningen. Detta borde återspeglas i vår politiska representation, i beslutande församlingar, nämnder och utskott. Äldre människor kan bidra med kompetenser och erfarenheter från ett långt liv, ofta har de utvecklat sitt omdöme och fått förmåga att till att se helheter och längre tidsperspektiv. Partiet lyfte inför valet fram behovet av ett ökat äldre perspektiv och pensionärsinflytande i politiken och föreslog att det ska vara obligatoriskt för kommuner och landsting att inrätta pensionärsråd liksom att pensionärsföreningarna ska få höjda bidrag. Det är gott och väl, men äldres deltagande handlar inte bara om att delta i olika Råd i äldre frågor eller bidra med äldres intresseperspektiv på olika frågor. Det är en fråga om demokratiska rättigheter för den enskilde. Samtidigt är det en fråga om att säkra god kompetens och omdöme i våra beslutande församlingar.

Vi yrkar att:

- att kvinnoförbundet beslutar medverka till att i kommande val ge äldre skälig representation i riksdag, kommun och landsting, samt
- att förbundet i sin politik och verksamhet ger akt på, uppmärksammar och aktivt motverkar uttryck för nedvärderande, diskriminerande eller osynliggörande attityder mot äldre, s k ålderism.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 1.1

Föredragande: Yvonne Karlén

Motionären påpekar att en fjärdedel av valmanskåren är äldre dvs. 65 år eller mer. Att överlag är de över 65 år underrepresenterade i riksdag, landsting och kommuner. Motionären menar också att detta beror på en allmänt utbredd negativ attityd till åldrande och äldre människor. Att det lätt tar sig uttryck i att äldre blir förminskade, osynliggjorda, förlöjligade och ojämnt behandlade. Att det är dags för partiet att se och motverka sådana nedvärderande och diskriminerande attityder, s k ålderism, både i det egna partiet och samhället i övrigt.

S-kvinnor har alltid och kommer även i framtiden att motverka alla former av diskriminering. Självklart ska våra politiska diskussioner ske med både lyhördhet och respekt. Nedvärdering och osynliggörande hör inte hemma varken i S-kvinnor eller partiet. Det är viktigt att vi alla både på klubb-, distrikts- och förbunds nivå är vaksamma och bemöter sådana tendenser.

När det gäller motionärens förslag om att S-kvinnor ska medverka till att ge äldre skälig representation i riksdag, kommun och landsting (numera regioner) så är det viktigt att S-kvinnor bemannar valberedningar på alla nivåer. Det är genom aktivt arbete i valberedningar vi kan säkerställa att vi får beslutande församlingar med breda kunskaper och erfarenheter. Vilket bör innebära varannan damernas samt skälig representation av äldre, yngre, utlandsfödda eller människor med funktionsnedsättning.

Alla tycker att många grupper ska vara representerade, men vi förespråkar kvotering endast mellan kvinnor och män.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   anse motionen besvarad.

Motion 1.2 Om arbetsrätt och anställningsförhållanden

Motionär: Värmlands distrikt

Att vara till arbetsmarknadens förfogande är en självklarhet när man är inskriven på AF. Däremot så skulle en arbetsgivare inte få utnyttja AF/Försäkringskassan, med bidrag som nu förekommer, med praktikanter som kommer och går under långa tider för att undkomma fasta anställningar. Dessutom argumentera om att ”ingen kan jobbet” (ofta personer med yrkesutbildning inom yrket). Att praktisera ska vara en möjlighet att prova andra yrken och få möjlighet att finna nya vägar i arbetslivet. Stapla korttidsanställningar på varandra för att undkomma anställningar är ingen bra väg.

Företag kan redan idag få flexibiliteten genom provanställning på 6 månader.

När inskrivning på AF sker skall ett erbjudande om stöd komma. Som hjälp att skriva CV/ personliga brev och yrkesvägledning i de fall den arbetssökande önskar att byta bransch eller en vidareutbildning. Detta bör ske så snart som möjligt, inget åldershinder. Man ska kunna söka ekonomisk hjälp för att klara studier likväl som det finns flytthjälp.

Personer som söker stöd och hjälp på AF ska inte bedömas utifrån vilket ursprung eller nationalitet de har. Krav på prestation skall vara lika för alla.

Detta har förödande följder för den enskilda genom hela arbetslivet på det sätt att pensioner och försäkringar urholkas. Vid olycksfall och arbetsskador står den enskilde utan skydd. Många situationer kan i det närmaste liknas vid vårt förflutna i förra seklet, Sverige skall inte sträva bakåt utan se till framtiden, då denna hantering av arbetssökande orsakar stora ekonomiska förluster för landet och den enskilda. Det ger följder som psykisk ohälsa som belastar vår sjukvård med stora kostnader.

Växande klyftor och fler otrygga låglönejobb gör inte en bättre värld. I stället skapar det rädsla och göder högerpopulism och främlingsfientlighet. Ofta utförs de av migranter eller fattiga svenskar. De är redan i underläge och skulle få det ännu sämre, genom sms-jobb och springvikarier i t.ex. äldreomsorgen. APP styrda och usla betalda jobb utan en synlig arbetsgivare och utan regler och avtalsenliga löner

Vem vågar satsa på att bilda familj och skaffa egen bostad om jobbet ständigt hänger löst.

Vi yrkar på att Kvinnoförbundet arbetar för:

- att Ge snabbare insatser vid första besöket på Arbetsförmedlingen
- att Arbetsgivarens möjlighet att stapla korttidsanställningar inte ska få fortgå
- att Arbetsgivarna bör ha kollektivavtal för attraktiv ”praktikanter” via Arbetsförmedlingen
- att Regler tas fram som stärker praktikanternas/arbetstagarens trygghet i arbetet

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 1.2

Föredragande: Anna Fernebro

S-kvinnors förbundsstyrelse delar motionärens bild av en icke fungerande arbetsförmedling. Det gör även regeringen. Den 9 maj 2019 beslöt regeringen om ett uppdrag till Arbetsförmedlingen. Myndigheten ska som ett första steg inför reformeringen analysera förutsättningarna för denna och genomföra vissa förberedelser.

I överenskommelsen mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna i januari anges att Arbetsförmedlingen ska reformeras i grunden.

Uppdraget till Arbetsförmedlingen består bl.a. i att myndigheten ska analysera och redogöra för:

- Hur matchande och rustande insatser kan organiseras för olika målgrupper.
- Hur kommuners insatser ska tas tillvara och samverkan säkerställas.
- Vilka huvudsakliga processer som behövs för olika grupper av arbetssökande för att stödet till dem ska bli effektivt och möjliggöra effektiv samordning eller samverkan mellan Arbetsförmedlingen, fristående aktörer, kommuner, Försäkringskassan och andra berörda aktörer.

Reformeringen av Arbetsförmedlingen ska ske ordnat och successivt för att det ska finnas en fungerande verksamhet för arbetssökande och arbetsgivare i hela landet.

Arbetsförmedlingen ska redovisa uppdraget till regeringen senast den 1 november 2019. Regeringen avser att inleda reformeringen av Arbetsförmedlingen under 2020 och den ska vara fullt genomförd under 2021.

Styrelsen vill avvakta och se vad utredningen kommer fram till.

Arbetsgivarens möjlighet att stapla korttidsanställningar regleras av LAS, Lagen om anställningsskydd. I Januariavtalets punkt 20 ska en utredning tillsättas, vilket också har gjorts. Om parterna når en överenskommelse om hur LAS ska reformeras ska regeringen istället lägga förslag i linje med parternas överenskommelse. I annat fall genomförs utredningens förslag. Förändringarna i LAS ska genomföras 2021.

Det är förbundsstyrelsens uppfattning att villkoren på svensk arbetsmarknad ska parterna komma överens om. De ska förhandla och teckna kollektivavtal för arbetstagare såväl som för praktikanter. Nio av tio svenska arbetstagare omfattas av kollektivavtal (inklusive hängavtal), en nivå som har varit stabil sedan 2008. Att parterna klarar den uppgiften bygger i sin tur på en hög organisationsgrad bland både fackförbund och arbetsgivare.

Självklart ska det vara krav på kollektivavtal på de företag som vill erbjuda praktikplatser, detta har varit ett fackligt krav enda sedan den moderatledda regeringen tog bort det fackliga veto i samband med införandet av Jobb- och utvecklingsgarantin, fas 3.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

- att anse att-sats 1, 2 och 4 besvarad.
att bifalla att-sats 3.

Motion 1.3 Offentliga anställningar ska inte vara ett hinder för löneutvecklingen **Motionär: Stockholm stads distrikt**

I Stockholm stad har man kommit överens om att anställda inom offentlig verksamhet inte ska kunna löneförhandla vid ny anställning inom staden. Det betyder att man i praktiken kan söka ny arbetsplats men hen behåller sin lön vid den nya anställningen.

I praktiken betyder det att den enda löneutvecklingen är vid den årliga löneöversynen som parterna förhandlar. Det här är en överenskommelse som drabbar främst kvinnor eftersom de flesta anställningar inom offentlig verksamhet är så kallade kvinnodominerade yrken.

Vill man höja lönen behöver man söka en arbetsplats i en annan kommun men då tappar man samtidigt sin tillsvidareanställning och får provotid. Det här skapar otrygga anställningsformer särskilt för kvinnor. Detta gäller såväl kommunal verksamhet som yrken inom landstinget, exempelvis sjuksköterskor, undersköterskor, lärare, förskollärare och fritidspedagoger med flera.

Anledningen inom kommunal skola är att man inte vill se rektorer ”stjäla” kompetent personal från varandra genom att erbjuda högre lön. På detta sätt anser man att det blir en god kompetensspridning över hela staden. Argumentet som används är att man anställs inom staden med en lön och att arbetsplatsen kan ändras men den anställda går under samma arbetsgivare. Samma argument lamslår möjligheten att höja lönen genom att byta arbetsplats. Det hämmar i sin tur arbetsmarknaden. Om exempelvis skolan skulle förstatligas, vilket är en diskussionsfrågor nu, skulle det då betyda att alla lärare har samma lön i hela Sverige?

Att olika arbetsplatser i olika områden ställer olika krav på den anställda tas ingen hänsyn till och istället hämmar den här modellen en viktig dimension, det vill säga att man får rätt person på rätt plats. Den hämmar även utvecklingsmöjligheter inom den egna professionen. Den här modellen slår även mot äldre kvinnor som har arbetat länge inom staden och som närmar sig pension. De har ingen möjlighet att byta jobb med löneutveckling inom staden. De behöver avstå sin trygga anställning och chansa på ett nytt jobb i en annan kommun. I verkligheten är det få som gör det och därmed slår det även mot kvinnors pension, kvinnor som arbetar inom staden. Dessutom bygger modellen på att det finns angränsade kommuner inom ett rimligt avstånd från bostaden.

I den här motionen står Stockholm stad som exempel men vi ställer oss även frågan, hur ser det ut i andra kommuner och landsting i Sverige? Det är ohållbart att kvinnor ska arbeta under anställningsformer där löneutvecklingen hålls tillbaka och hämmas. Detta är någonting som Socialdemokratiska kvinnor bör motsätta sig.

Vi yrkar:

- att Förbundsstyrelsen initierar en kartläggning av Sveriges kommuner i syfte att kartlägga hur många kommuner och landsting som tillämpar den här modellen
- att Förbundsstyrelsen tydligt arbetar för en upplösning av modellen i de kommuner och landsting där den tillämpas

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 1.3

Föredragande: Anna Fernebro

Det är förbundsstyrelsens uppfattning att villkoren på svensk arbetsmarknad ska parterna komma överens om. De ska förhandla och teckna kollektivavtal för arbetstagare. Inom offentlig sektor omfattas alla anställda av kollektivavtal. Att parterna klarar den uppgiften bygger i sin tur på en hög organisationsgrad bland både fackförbund och arbetsgivare.

Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, tecknar löneavtal med alla centrala fackliga organisationer. Avtalen utgår från att lönebildningen sker lokalt, där varje kommun och region ansvarar för löner och löneökningar inom sina respektive verksamheter. Lönesättningen ska vara individuell och differentierad. Det innebär att det inte finns några garantier om löneökning till individen, utan att lönen varierar beroende på medarbetarens måluppfyllelse och resultat. Det är chefen som motiverar grunderna för lönen i dialog med medarbetaren. En förutsättning för en välfungerande individuell lönesättning är att arbetsgivaren har långsiktiga lönepolitiska riktlinjer som också är kända och diskuterade med medarbetarna i organisationen.

Då motionären skriver att ”man har kommit överens i Stockholms stad” tolkar styrelsen det som att parterna är överens. När parterna är överens om villkoren, anser förbundsstyrelsen att det som tas upp i motionen är en facklig fråga.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motionen.

Motion 1.4 Att kunna leva på sin lön och pension

Motionär: Blekinges distrikt

Man arbetar från regeringen med att se över pensionerna.

Vi har alla sett utfallet av de regler för pension som man tidigare genomfört, många, i synnerhet kvinnor har blivit fattigpensionärer och prognos ser inte bra ut för kommande pensionsavgångar. Detta har naturligtvis med lönebildningen att göra och att de branscher som domineras av kvinnor är lägre betalda än de som domineras av män.

Vi menar att man måste se över och lyfta dessa yrken till en rimlig lönenivå, men också se över pensionerna så att det går att leva på dem. Det är en viktig jämställdhetsfråga!

Yrkande:

att verka för att när det nya pensionsförslaget presenteras går ut på remiss till bl.a. S-kvinnor och distriktet.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 1.4
Föredragande: Nina Unesi

Motionären vill att det nya pensionsförslaget ska ut på remiss till S-kvinnor på förbunds- och distriktsnivå. Vi delar motionärens uppfattning om att viktiga reformförslag från regeringen bör få en allsidig belysning av fler än bara myndigheter och intresseorganisationer.

I 7kap. 2§ regeringsformen heter det:

Vid beredningen av regeringsärenden skall behövliga upplysningar och yttranden inhämtas från berörda myndigheter. I den omfattning som behövs skall tillfälle lämnas sammanslutningar och enskilda att yttra sig.

Möjligheten att yttra sig över ett förslag är alltid tillåtet för var och en som har synpunkter på det. S-kvinnor och S-kvinnodistriktet har rätt svara på remissen. Vi invänder inte mot att skicka ut pensionsförslaget till distriktet när det presenteras. De distrikt som vill får svara på remissen.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motionen.

Motion 1.5 Lägre skatt för personer som uppbär sjukersättning
Motionär: Kalmar läns distrikt

Den moderatledda regeringen införde 2007 det första jobbskatteavdraget vilket innebar att de som hade ett arbete fick betala lägre skatt än de som inte arbetade. Syftet med den skattepolitiken var enligt den moderatledda regeringen att öka motivationen att arbeta. Det innebar att sjuka, arbetslösa, föräldralediga, studenter och pensionärer betalade mer skatt än löntagarna. Den moderatledda regeringen införde därefter ytterligare 4 jobbskatteavdrag, de senaste med stöd av Sverigedemokraterna.

Pensionärerna har efter stora protester fått genom höjning av grundavdraget samt sänkt skatt. Detta är mycket positivt och en åtgärd som den S-ledda regeringen genomfört. Men skillnaderna i beskattningen mellan löntagare och de som inte arbetar är fortfarande kvar. Den grupp som drabbas hårdast är kvinnorna, det är fler kvinnor än män som på grund av sjukdom inte kan återgå till arbetet utan får sjukersättning. Sjukersättningen är idag låg och beskattas betydligt mer än inkomst av förvärvsarbete.

Med anledning av den ojämlika beskattningen yrkar S-kvinnor i Kalmar län S-kvinnor att verka för:

- att regeringen ser över beskattningen av de som uppbär sjukersättning.
- att regeringen tar bort skillnaden i beskattning mellan de som förvärvsarbetar och de som uppbär sjukersättning.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 1.5

Föredragande: Hillevi Larsson

När borgarna med Sverigedemokraternas stöd införde jobbskatteavdraget innebar det en skattemässig diskriminering av pensionärer, sjuka, arbetslösa och föräldralediga. För varje nytt jobbskatteavdrag har skatteklyftan vuxit. Detta är orättvist. Den S-ledda regeringen har tagit viktiga steg i avskaffandet av den så kallade pensionärsskatten, det vill säga den skattemässiga klyftan mellan lön och ålderspension. Målet är att skatteklyftan ska avskaffas helt och hållet. Personer med sjukersättning är en mycket utsatt grupp som lever med knappa ekonomiska marginaler. Ett första steg har tagits för att minska skatteklyftan mellan sjukersättning och inkomst av förvärvsarbete. Men mycket mer återstår. Målet bör vara att helt avskaffa skattediskrimineringen mot personer med sjukersättning.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   bifalla motionen.

Motion 1.6 Högre ersättning för de som uppbär sjukersättning **Motionär: Kalmar läns distrikt**

Att drabbas av sjukdom som bedöms vara livslång och leder till att det inte är möjligt att förvärvsarbeta är ett trauma. Ofta innebär det många besök inom sjukvården, sjukresor och läkemedel vilket blir kostsamt, trots det skyddsnet vi har med högkostnadskort. Sjukersättningen är 64,7% av tidigare lön. Taket för sjukersättningen är 18 803: -, som lägst är ersättningen 9 804: - brutto/månad. För de som inte fyllt 21 år är ersättningen som lägst 8 641: -. De flesta som får sjukersättning är kvinnor det är ofta psykisk ohälsa och förslitningsskador som orsakar deras sjukdom.

Vid beräkningar av pensionsgrundande inkomst används ett förhöjt prisbasbelopp. Sjukpenning beräknas utifrån den beräknade årsinkomsten. När det gäller uppräknings av sjukersättningen så följer den inte alls löneutvecklingen utan enbart den allmänna prisutvecklingen som inte avspeglar fullt ut de skillnader i kostnadsutveckling den enskilde har för sin försörjning år från år.

För att få bättre rättvisa och minskade klyftor mellan ålderspension och sjukersättning bör en ändring av följsamheten för sjukersättning i den årliga uppräknings komma till stånd och uppräknas på samma sätt som ålderspension.

De låga ersättningsnivåer har gjort att vi idag har en grupp som i många avseende kan beräknas som fattiga och bara har råd med det allra nödvändigaste. Den låga ersättningen riskerar innebära att den sjuke blir beroende av sin partner för sin försörjning, det kan leda till ett ojämnt förhållande som kan vara påfrestande för båda parterna.

Mot bakgrund av ovan yrkar S-kvinnor i Kalmar län S-kvinnor att verka för:

- att regeringen ser över ersättningsnivåerna för sjukersättning.
- att regeringen höjer sjukersättningen så att den hamnar på samma nivå som sjukpenningen.
- att regeringen ändrar den årliga uppräknings för sjukersättning så att den uppräknas på samma sätt som ålderspension.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 1.6

Föredragande: Hillevi Larsson

Gruppen som har sjukersättning (tidigare förtidspension) består av människor som fötts med eller under livet drabbats av sjukdomar/funktionsvariationer som lett till bestående arbetsförmåga. En stor del av dessa människor lever helt utan ekonomiska marginaler. De har halkat efter ekonomiskt under många år.

Sjukersättningen ger drygt 64 % av antagandeinkomsten (Alltså den inkomst du beräknas ha haft idag om du inte blivit förtidspensionär). Men hade du haft en inkomst av till exempel arbete så hade den räknats upp med löneutvecklingen och inte med prisbasbeloppet.

Förutom det ekonomiska tapp som beräkning enligt prisbasbeloppet innebär så kan man jämföra med inkomsten vid sjukdom, sjukpenning, som ger nära 80 % av den tidigare inkomsten upp till maxnivån.

En hållbar socialförsäkring innebär att medborgaren verkligen får kompensation vid inkomstbortfall på grund av bestående arbetsförmåga. Därför bör inkomstbortfallet beräknas så att den drabbade verkligen kompenseras för de förlorade inkomsterna och kan överleva ekonomiskt.

För att uppnå detta bör uppräknings av sjukersättningen baseras på inkomstbasbeloppet istället för prisbasbeloppet. Dessutom bör ersättningen höjas till samma nivå som sjukpenningen.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   bifalla motionen.

Motion 2.1 Frånvaro av en bostadspolitik där bostad ska vara en social rättighet låser in kvinnor i ett liv med våld i nära relationer

Motionär: Stockholm stads distrikt

Vi socialdemokrater behöver en gång för alla resolut lyfta fram frågan om våldsutsatta kvinnors bostadssituation i dagsljuset. ”Varför går hon inte?” är en vanlig fråga då mäns våld mot kvinnor i parrelationer diskuteras. Forskare har sökt besvara frågan på olika sätt. Man har funnit yttre socioekonomiska faktorer som hindrar kvinnor på olika sätt från att ta sig ur våldsamma relationer. Brist på möjligheter att finna bostad, försörjning och/eller att kunna skapa en fungerande tillvaro för eventuella barn är några fynd. Forskningen har även vänt på frågan till ”Varför går hon?”. Man pekar på att vid ”uppbrotts- eller lämnandeprocesser” är det viktigt att lyfta fram, att även sådana processer måste förstås, inom ramen för olika socioekonomiska förhållanden. Och konstaterar att man, i högre grad kan förutsäga chansen att en kvinna skall lämna en våldsam relation utifrån yttre faktorer som ekonomi, än inre faktorer som vad kvinnan känner för mannen. Forskningsresultaten betyder att det är dags att göra upp med myter byggd på okunskap och ett förminskande av kvinnor. Att kvinnor främst skulle stanna på grund av gränslös kärlek till mannen som misshandlar henne. Nu är det dags att se problemen för vad de är. Forskningen har försett oss med viktiga nycklar för ett konstruktivt politiskt arbete och problemlösning. Bostadsbrist och frånvaro av ekonomisk självständighet är starkt begränsande faktorer vilka har stor betydelse för våldsutsatta kvinnors möjlighet – att lämna relationen. Situationen påverkas av en politikutveckling där bostaden gått från att vara en social rättighet till en privatsak och ett investeringsobjekt på en marknad där det byggs för lite. Därutöver har ideologiskt drivna borgerliga politiker sålt ut stora delar av vårt gemensamma bostadsbestånd med lägre hyresnivåer. Men misshandlade kvinnor har inte alltid välfyllda plånböcker eller all tid i världen att vänta på att bostäder byggs i större skala. Ett solidariskt statligt och kommunalt ansvarstagande anpassat till medborgarnas verklighet där de verkliga behoven tillgodoses är nödvändigt. Det kan vara livsavgörande för våldsutsatta kvinnor och deras barn. Kvinnor som flyr till kvinnojourerna för att de är utsatta för våldsbrott i sina egna hem vill leva ett liv i frihet. Och måste ges möjlighet att kunna bo någonstans. När det som idag inte fungerar väl, blir kvinnojourerna överbelastade. Jourerna tvingas neka nya kvinnor och barn som söker akut stöd – situationen är vanlig i Stockholm. Statistik från kvinnojourförbundet Unizon visar att det blivit allt svårare för kvinnor att komma vidare från jourerna till permanent bostad. När tiden på juren rinner ut står valet för många mellan att gå tillbaka till den man som misshandlar eller bli hemlös. Väl känt är att när en våldsutsatt kvinna blottat att hon är på väg att bryta upp från relationen, riskerar hon liv och hälsa i än högre grad. När den misshandlande mannen upplever större kontrollförlust över kvinnan tenderar våldet att bli grövre. Förutom att återställa bostadspolitiken till en social rättighet behövs snabba åtgärder mot ett bra samarbete mellan kommuner och bostadsbolag, hyresgarantier och speciella förturssystem för våldsutsatta.

Vi yrkar mot bakgrund av ovan:

- att motionen överlämnas till S-kvinnor i riksdagsgruppen,
- att S-kvinnor arbetar för ett bra samarbete mellan kommuner och bostadsbolag för att lösa ut bostadsproblemen för våldsutsatta kvinnor,
- att S-kvinnor arbetar för åtgärder för hyresgarantier för våldsutsatta kvinnor,
- att S-kvinnor arbetar för speciella förturssystem för våldsutsatta kvinnor.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 2.1

Föredragande: Liselott Vahermägi

Precis som motionären beskriver så drabbas våldsutsatta kvinnor (och barn) av bostadsbristen på ett svårare sätt än vad majoriteten bostadssökande gör. För många av dem står valet till slut mellan att fly eller att stanna i en farlig relation. Socialtjänsten kan hjälpa till med skyddat boende men vi vet att även det är en svår utmaning i flera kommuner i vårt land. Att sedan finna en väg från det skyddade boende till en egen permanent bostad är för många kvinnor en omöjlighet i dag. Samhället behöver gemensamt utveckla stödet till våldsutsatta kvinnor och barn och bostadsfrågan är här helt central. Det finns några goda exempel runt om i landet på kommuner där utsatta kvinnor kan få förtur i bostadskön men det räcker inte. Förbundsstyrelsen delar motionärens uppfattning om att insatser krävs på såväl nationell som kommunal nivå.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   bifalla motionen.

Motion 3.1 Rättsväsendet måste prioritera våldtäkter

Motionär: Uppsala läns distrikt

Amnesty har i en rapport kritiserat myndigheternas hantering av våldtäkter. I rapporten slås fast att rättsväsendets förmåga att utreda och lagföra våldtäktsbrott måste förbättras. Amnesty konstaterar i rapporten att antalet anmälningar om våldtäkt mot personer över 15 år ökat från 3 535 år 2007 till 5 236 år 2017. Andelen fall som lett till åtal har däremot minskat. 2007 väcktes 449 fall, 10 år senare var siffran 346.

Amnesty menar att Polismyndigheten har ett stort ansvar för bristerna och pekar ut en rad faktorer som inte fungerar. De identifierade framgångsfaktorerna följs inte, för få misstänkta häktas, förstahandsåtgärder som att hålla förhör med misstänkta dröjer eller genomförs inte alls, analys av dna-prov går för långsamt och våldtäktsutredningar prioriteras inte, resurser tas till annat, vilket gör att utredningar släpar efter och drar ut på tiden.

Enligt Amnesty är detta ett människorättsproblem. Sverige som land har undertecknat Istanbulkonventionen som går ut på att länderna ska bekämpa, utreda och bestraffa brott Staten måste säkerställa att rättsväsendet fungerar. Samhällets ansvar upphör inte p g a bristande resurser, för få utredare eller otillräcklig kompetens. Det är regering och riksdags ansvar att berörda myndigheter har de resurser och den kompetens som krävs för att kunna genomföra robusta och högkvalitativa utredningar

Amnesty pekar även på brister inom vården. Kvinnor som utsatts för våldtäkt blir ofta traumatiserade och mår dålig både fysiskt och psykiskt. Idag finns inte tillräckliga resurser för att hjälpa och stödja kvinnorna och ge dem möjlighet att bearbeta sina upplevelser. Regioner/landsting måste bygga ut verksamhet som syftar till att aktivt och långsiktigt stödja de kvinnor som utsatts våldtäkt.

Amnesty anser att fyra saker måste förbättras: våldtäktsutredningar måste prioriteras, svar på dna-prov måste snabbas upp, stöd till den utsatta, förebyggande arbete måste utvecklas.

S-kvinnor i Uppsala yrkar:

att S-kvinnor driver frågan om utökade resurser till rättsväsendet och sjukvården så att våldtäktsutredningar prioriteras och genomförs på ett rättssäkert sätt och att kvinnorna får relevant stöd.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 3.1

Föredragande: Carina Ohlsson

Vi S-kvinnor uppskattade när vi efter många kvinnors engagemang, 2018, beslutades i riksdagen att en ny lagstiftning angående våldtäkter började gälla – den så kallade ”samtyckeslagen”.

Detta är ett steg i rätt riktning men mycket återstår som motionären beskriver.

Utredningarna inom rättsväsendet borde bli bättre för att fler ska kunna åtalas och högre andel fällande domar. Hälso- och sjukvården borde också både finnas tillgänglig såväl i hela landet, både för att ge de våldsutsatta relevant stöd, såväl som att rättssäkra utredningar ska kunna stödjas.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   bifalla motionen.

Motion 3.2 Förbättrad upptäckt av våld i samhället

Motionär: Uppsala läns distrikt

Denna motion handlar om att verka för en lagstadgad skyldighet för relevanta myndigheter och samhällsaktörer att fråga om våldsutsatthet i nära relation till alla människor, oavsett könsidentitet. Utgången är den bredare definitionen av våld såsom fysiskt, psykiskt, latent, sexuellt, materiellt, ekonomiskt samt försummelse. Dödligt våld är den yttersta konsekvensen av våld i nära relation. Enligt studien (slagen dam 2001) har 46% av kvinnorna utsatts för någon form av våld från en man efter att de fyllt 15 år.

I Sverige dödas årligen runt 20 personer av sin nuvarande eller tidigare partner. Den absoluta majoriteten av dem är kvinnor. Även om våldet utövas av både kvinnor och män, så är det männen som står för det grövsta våldet och det dödande våldet i absolut störst utsträckning.

Enligt FN är våld mot kvinnor: ”varje könsrelaterad våldshandling som resulterar i fysisk, sexuell eller psykisk skada eller lidande för kvinnor, samt hot om sådana handlingar, tvång eller godtyckligt frihetsberövande, vare sig det sker i det offentliga eller privata livet”.

Mäns våld mot kvinnor definieras av Världshälsoorganisationen WHO, FN, Världsbanken och EU som ett utbrett folkhälsoproblem och är en kränkning av de mänskliga rättigheterna. Våldet påverkar alla delar av en kvinnas liv: möjligheten till självständighet och produktivitet, det allmänna hälsotillståndet och livskvaliteten. Det orsakar omfattande lidande och negativa hälsoeffekter för en betydande andel av den kvinnliga befolkningen.

Mäns våld mot kvinnor beräknas lågt skattat av Socialstyrelsen (2006) att kosta samhället mellan 2695-3300 miljoner kronor per år. Samtidigt har Socialstyrelsen då inte beräknat kostnaderna för psykiatrisk vård, tandvård och barnets kostnader. Barnperspektivet bör särskilt beaktas då Rädda Barnen beräknar att ca 200.000 barn i Sverige bevittnar och utsätts för våld i sitt hem. Luckor i svensk lag gör att barn som utsätts för våld i nära relation har ett bristande skydd. Vissa former av våld mot barn räknas inte som ett särskilt brott enligt svensk lag, till exempel att tvingas bevittna våld mellan vårdnadshavare eller att utsättas för annat psykiskt våld som upprepade hot och trakasserier. När det gäller fysiskt våld mot barn måste det anses ha orsakat barnet tillräcklig smärta för att händelsen ska ses som misshandel och vara straffbar. Detta måste förändras för barnets bästa.

Socialstyrelsen rekommenderar att socialtjänsten och hälso- och sjukvården erbjuder personal utbildning om våld i nära relationer, i syfte att upptäcka våldet. Socialstyrelsen rekommenderar att rutinemässiga frågor om våld ställs av hälso- och sjukvården för kvinnor som uppsöker mödrahälsovård eller psykiatrisk vård. Socialstyrelsen rekommenderar också att frågan om våld i nära relationer tas upp i alla ärenden inom barn- och ungdomspsykiatri (BUP). Varje verksamhet gör etiska avvägningar och säkerställer att det finns kunskap om att fråga samt en beredskap för att ta hand om svaret. Trots rekommendationer och att vissa myndigheter och samhällsaktörer idag systematiskt ska ställa frågan finns stora brister och frågan ställs inte vilket medför att våldet fortgår. Med en lagstadgad skyldighet att fråga om våld skulle stigmat att fråga och besvara frågan om utsatthet för våld minska.

Under åren 2016 till 2017 var det 21 brottsoffer som dog till följd av dödligt våld enligt Socialstyrelsens dödsfallsutredning (2016). Av dessa 21 så hade 16 varit i kontakt med myndigheter utan att få frågan om utsatthet för våld. Med en lagstadgad skyldighet att fråga om våldsutsatthet skulle det gå att förhindra våldsutsatthet samt förebygga och identifiera våldsutsatta personer. Detta för att senare samordna med relevanta samhällsaktörer.

Syftet är att stärka förutsättningarna för att nå det jämställdhetspolitiska delmålet att mäns våld mot kvinnor ska upphöra, samt att kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet.

Förslaget ger även underlag för utredningar såsom Socialstyrelsens dödsfallsutredningar, som kan fungera som kartläggning av våld i samhället samt vägledning vid lagstiftning mot våld.

Vi yrkar:

- att S-kvinnor verkar för en lagstadgad skyldighet för relevanta myndigheter och samhällsaktörer, exempelvis socialtjänst, polis, hälso-och sjukvård, Försäkringskassan, Migrationsverket m.fl., att fråga om utsatthet för våld vid handläggning av ärenden med relevant anknytning till att kunna identifiera våld.
- att S-kvinnor verkar för att individer som utsätter barn för att bevittna våld ska kunna lagföras och att handlingen ska anses vara ett särskilt brott och vara straffbar.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 3.2

Föredragande: Erika Storme Martinger

Motionsskrivaren tar upp ett oerhört angeläget och tyvärr ständigt aktuellt ämne i hela världen, mäns våld mot kvinnor.

Motionären beskriver att det finns rekommendationer från Socialstyrelsen om fortbildning om våld i nära relationer för personal inom socialtjänst och hälso- och sjukvård skall upptäcka våld i nära relationer.

Allt fler myndigheter utbildar sin personal och har tydliga instruktioner om att frågan skall ställas. Motionären yrkar på att S-kvinnor skall verka för att det skall bli en lagstadgad skyldighet för myndigheter såsom till exempel Försäkringskassan, socialtjänst, polisen, Migrationsverket att fråga om utsatthet för våld vid handläggning av ärenden med relevant anknytning.

En individ som utsätts för våld svarar kanske inte första gången som frågan ställs, men när frågan ställts av flera olika aktörer ökar chansen att man vågar berätta.

S-kvinnors förbundsstyrelse delar motionärens uppfattning. Genom att göra detta till en lagstadgad skyldighet att ställa frågan ökar möjligheten att upptäcka våldsutsatta personer.

Motionsskrivaren tar också upp frågan om att de som utsätter barn för att bevittna våld skall lagföras och att handlingen skall ses som ett särskilt brott som skall straffas. Barn som ser och hör våld i hemmet upplever något mycket traumatiskt, den som barnet borde känna tillit till och som de är beroende av kränker barnet och utsätter det för skrämmande upplevelser. Barnet mår mycket dåligt och många gånger finns skadorna i själen kvar långt efteråt och yttrar sig på olika sätt.

Barn som bevittnat våld och hot i en nära relation har rätt till brottskadeersättning och stöd från staten. Det är en straffskärpningsgrund att låta ett barn bevittna våld. Av Socialtjänstlagen framgår att barn som bevittnar våld av eller mot en närstående ses som ett offer för brott. Genom att gå ytterligare ett steg längre och ge barnet målsägandestatus får barnet möjlighet att få ett målsägandebiträde som företräder barnet i domstol och tar till vara barnets intresse och för dess talan och barnet ges som målsägande en möjlighet till skadestånd. Genom en kriminalisering av att låta barn bevittna våld av och mot anhöriga kan inte en vårdnadshavare hindra ett barn från att höras i domstol. När barnet ges starkare skydd uppmärksammas det troligtvis mer av polis och åklagare att barn bevittnat våld.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   bifalla motionen.

Motion 3.3 Kvinnohat som grund för hatbrott: Femicide

Motionär: Skånes distrikt

Så länge vi kan minnas har kvinnor mördats på grund av att de är kvinnor. De patriarkala strukturerna lever och frodas runt omkring hos varje dag. Vi socialdemokrater och S-kvinnor i synnerhet har alltid arbetat för ett jämställt samhälle där kvinnor ska slippa utsättas för sexism och kvinnohat. Vi är inte där ännu och fortfarande mördas kvinnor i Sverige varje år på grund av att de just är kvinnor.

Det är av yttersta vikt att vi tillsammans arbetar på flera plan för att komma till bukt med dessa problem. Många saker görs redan, många saker har påbörjats men det behövs ytterligare agerande för att uppnå vårt mål ett jämställt och jämlikt samhälle. Några sådana agerande och steg på vägen där Socialdemokraterna hade behövt ta tydligare ställning rör att:

- Sexistiska och kvinnohatande motiv ska innebära straffskärpning, om ett motiv för brottet har varit att kränka personen på grund av att hon är kvinna ska brottet klassas som hatbrott, vilket innebär en straffskärpning.
- Mäns dödande av kvinnor ska definieras som femicide när motivet är kvinnohat.
- Pornografi ska klassas som hate speech (hets mot folkgrupp) mot kvinnor.

Därför yrkar vi:

att S-kvinnor i Skåne driver frågan i enlighet med motionens intentioner.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 3.3

Föredragande: Elisabet Fjellström

Att kvinnohat är ett samhällsproblem är något som förbundsstyrelsen är enig med motionären om men då yrkandet i motionens att-sats är ställd till S-kvinnor i Skåne kan den inte hanteras av förbundskongressen.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   avslå motionen.

Motion 4.1 Förbättring av landets nationella mål mot könsstympling

Motionär: Stockholm stads distrikt

I Sverige finns det ca 40 000 kvinnor som är könsstympade och många lever med smärta samt komplikationer livet ut. Många som kommer till Sverige är redan könsstympade. Men vi vet idag också att det pågår hemliga könsstymplingar i Sverige eller att man åker utomlands under loven. Vi i Sverige förbjöd könsstympling redan år 1982. Men det är inte för än de senaste 15 åren som vi tagit åtgärder mot könsstympling i Sverige. Men trots det är vi långt ifrån ett samhälle där kvinnor inte ska behöva leva med könsstymplingens plågor.

Vi behöver därför förbättra situationen för kvinnor som lever könsstympling. Tack vare dagens kirurgiska utveckling går det att rekonstruera könsstympade kvinnors underliv och återställa underlivet så att de kan ha ett normalt liv. Än så länge finns det bara en klinik som erbjuder idag rekonstruktion av underlivet och det ligger i Stockholm. Vi behöver öppna fler kliniker då det är en lång kö till kliniken i Stockholm.

Dessutom måste en starkare satsning göras inom exempelvis SFI undervisningen och dess verksamhet genom att lyfta upp ämnet könsstympling, samt varför det är fel samt där man gör sig skyldig till brott att utföra könsstympling. Staten måste lägga en större utbildnings och-kunskapssatsning för skol och förskolepersonal, SFI-lärare och annan berörd samhällsinstitans. Vi ser gärna att staten via Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor och/eller annan berörd myndighet erbjuder projektbidrag till föreningar och organisationer som har till uppdrag att upplysa om ämnet könsstympling till allmänheten. Dessa föreningar och organisationer har bättre metoder att jobba med olika etniska grupper, därför är det högst relevant att staten stödjer dessa föreningar och organisationer med projektbidrag.

Därför föreslår vi:

- att fler kliniker för rekonstruktiv plastikkirurgi mot könsstympling öppnas
- att Skolverket ges i uppdrag att öka utbildnings och- kunskapssatsning om könsstympling för skol- och förskolepersonal, SFI-lärare och annan berörd samhällsinstitans.
- att Staten ger ett speciellt anslag till föreningar och organisationer för att öka allmänheten och olika etniska gruppers kunskaper kring könsstympling

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 4.1

Föredragande: Aylin Fazelian

Omkring 200 miljoner av världens flickor och kvinnor har utsatts för könsstympning. Könsstympning medför flera risker och är ett allvarligt hälsoproblem, såväl fysiskt som psykiskt. Det kan leda till allvarliga blödningar, cystor, infektioner, infertilitet och kronisk smärta, liksom komplikationer vid förlossning. Könsstympning utförs nästan uteslutande på barn upp till 15 års ålder. Därtill innebär könsstympning en allvarlig kränkning av kvinnors sexuella hälsa och rättighet.

Även om förbundsstyrelsen delar motionärens syn på att det behövs fler kliniker för rekonstruktiv plastikkirurgi mot könsstympning, så har S-kvinnor inte rådighet över vilka kliniker som öppnas bland landets regioner/landsting.

Under 2018 antog regeringen en handlingsplan mot könsstympning av flickor och kvinnor.

Handlingsplanen inkluderar:

1. Uppdrag till Jämställdhetsmyndigheten angående effektiva metoder för attitydförändring av och informationsspridning om könsstympning av flickor och kvinnor
2. Uppdrag till Jämställdhetsmyndigheten angående effektiva arbetssätt för att förebygga och motverka könsstympning av flickor och kvinnor
3. Förstärkt uppdrag till MUCF om informationsinsatser rörande hälsa, sexualitet och jämställdhet riktat till unga nyanlända och asylsökande
4. Uppdrag till Socialstyrelsen avseende vidareutveckling av kunskapsstöd till kommuner och landsting
5. Uppdrag till Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Migrationsverket och Socialstyrelsen att planera för utökad samverkan i frågor om förbättrad upptäckt av våld i nära relationer m.m.
6. Uppdrag till Linköpings universitet om att stärka barnhusens kompetens om hedersrelaterat våld och förtryck
7. Uppdrag till Socialstyrelsen att inventera vård och föreslå förbättringar
8. Fördjupad fortbildning om hedersrelaterat våld och förtryck samt könsstympning
9. Uppdrag till Socialstyrelsen om samlad kvalitetssäkrad kunskap på webben
10. Uppdrag till Socialstyrelsen att utveckla indikatorer och statistik

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå att-sats 1.

att anse att-satsen 2 och 3 besvarade.

FS tilläggs-att-sats: Vi uppmanar S-kvinnor i regionerna att driva på för att den medicinska kompetensen ökar på mottagningarna runt om i Sverige.

Motion 4.2 Mammografi
Motionär: Skaraborgs distrikt

Var femte kvinna som drabbas av bröstcancer är över 74 år. Trots detta faktum upphör mammografiscreeningen när kvinnor fyllt 74 år.

Tidig upptäckt räddar liv, för cirka 25 procent av dem som deltagit i mammografi minskas risken att dö i bröstcancer. Det är viktigt att behandling sätts in tidigt.

Att rädda liv betyder mycket för den enskilda kvinnan och för samhället.

Mot bakgrund av det anförda gällande åldersgräns hoppas vi att Skaraborgs S-kvinnor verkar för motionens anda.

Därför yrkar vi på:

att S-kvinnor ges i uppdrag att verka för att åldersgränsen i mammografi slopas.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 4.2
Föredragande: Susanne Dufvenberg

Hälsundersökningar med mammografi startade i Sverige 1986 och erbjuds sedan 1997 i samtliga regioner. Men det saknas en nationell struktur för att systematiskt kunna utvärdera det pågående screeningprogrammets effekter. Det pågår dock ett arbete för att skapa ett nationellt kvalitetsregister. I förlängningen bör kunskapen från ett nationellt kvalitetsregister kunna utgöra underlag för beslut om huruvida screeningprogrammet ska fortsätta eller modifieras. Screeningen för bröstcancer kan också komma att effektiviseras genom bättre diagnostik, till exempel med 3D-mammografi, magnetkameraundersökning, ny ultraljudsteknik eller kontrastförstärkt mammografi.

Motionären pekar på att det är dags att slopa den övre åldersgränsen på 74 år då var femte kvinna över denna ålder drabbas av bröstcancer. Förbundsstyrelsen instämmer i detta förslag.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   bifalla motionen.

Motion 4.3 Skolelever rör på sig för lite

Motionär: Dalarnas distrikt

I början av året redovisades en rapport om Skolelevers hälsovanor. Folkhälsomyndigheten har låtit elever som är 11,13 och 15 år i en enkät svara på en mängd frågor om sin hälsa. Enligt eleverna själva är det bara 14% som dagligen går, cyklar, åker skridskor, spelar fotboll, dansar eller på annat sätt rör på sig så att pulsen går upp. Tjejerna är överlag mindre fysiskt aktiva än killarna. Det är bekymmersamt, säger Maria Corell, projektledare för rapporten. Enligt WHO:s Världshälsoorganisationens rekommendation om timmes fysisk aktivitet om dagen ser man att det är få som når upp till den. Resultaten i Folkhälsomyndighetens rapport stöds av andra studier där man mätt barnens och ungdomarnas aktivitet. Generellt mår svenska barn bra. Men det är en ojämlig hälsa.

Gisela Nyberg, forskare i barns fysiska aktivitet och hälsa vid Karolinska institutet och Gymnastik- och idrottshögskolan är övertygad om, att det finns en koppling mellan fysisk aktivitet och psykisk ohälsa bland unga. Fysisk aktivitet är ju jätteviktig för att motverka den psykiska ohälsan och tror också att det finns en koppling till skärmtid och att barn och ungdomar sover för lite.

För att få ett positivt trendbrott så att fler unga rör på sig mer, måste hela samhället agera. Skolan är därför viktig eftersom den når alla barn, men detta är också en uppgift för hela vuxenvärlden och samhället.

I enlighet med ovan yrkas:

att S-kvinnor i många olika sammanhang arbetar i motionens anda och för att öka fysisk aktivitet i skolan.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 4.3

Föredragande: Maritha Meethz

Det här är en högaktuell motion och vi får rapporter och starka signaler allt tätare som visar på att barns fysiska aktivitet ligger på alltför låga nivåer. Såväl kort- som långsiktigt kan det leda till ohälsa, såväl fysiskt som psykiskt. Lika allvarligt är att det uppstår en ojämlik hälsa.

Flera olika forskningsprojekt bedrivs, såväl internationellt som nationellt. Anna-Karin Lindqvist, lärare och forskare i fysioterapi vid LTU, (Luleå Tekniska Universitet) bedriver i nuläget ett projekt där elever även vintertid cyklar till skolan. I studien följs upp och studeras barnens fysiska och psykiska välbefinnande och skolprestationer och hur påverkan blir vid ökad fysisk aktivitet.

60 minuters fysisk aktivitet är ett rekommenderat mått för att uppnå positiv effekt på hälsan hos barn. En nyligen genomförd undersökning av 15-åringarnas fysiska aktivitet visar att endast nio procent av flickorna, och femton procent av pojkarna är fysiskt aktiva 60 minuter per dag. Det kan innebära att dagens unga generation är den första generationen som förväntas ha kortare livslängd än föräldragenerationen, där fysisk inaktivitet är en av orsakerna. Sömnproblem, övervikt och psykisk ohälsa är några av såväl kort- som långsiktiga effekterna av en alltför låg fysisk aktivitet.

Förbundsstyrelsens föreslår kongressen besluta:

att   bifalla motionen.

Motion 4.4 Hjärt-kärlforskningen måste bli lika bra för kvinnor som för män

Motionär: Dalarnas distrikt

Den medicinska forskningen kring hjärt-kärlsjukdom bedrivs i betydligt högre grad på män än på kvinnor. Det innebär att man inte tagit hänsyn till hur kvinnors menstruation, menopaus och fettfördelning påverkar hur medicinerna bryts ned och tas upp i kroppen eller vilka biverkningar som kvinnor får. Hjärtinfarkt och hjärtsvikt är två områden som är särskilt dåligt beforskade hos kvinnor. Det säger Cecilia Linde, professor i kardiologi vid Karolinska institutet. När det gäller hjärtinfarkt har kvinnor lite andra symtom. Kvinnor får mer ont i käkarna och symtom som illamående, kräkning, yrsel svaghet och utpräglad trötthet. Och då tror de inte att det är hjärtat, säger Cecilia Linde. I dag löper kvinnor dubbelt så hög risk att dö inom ett år efter hjärtinfarkt som män i Sverige. Det visade en svensk studie förra året med 180 000 män och kvinnor i hjärtregistret ”Swedeheart”. Forskarna har kunnat se att kvinnor får mindre av kranskärls-ingrepp och av blodförtunnande, blodtryckssänkande och blodfettssänkande behandling, än vad män får vid en hjärtinfarkt. De här skillnaderna är oacceptabla och det behövs mer kunskap och forskning på hjärt-kärlsjukdom hos kvinnor, säger professor Karin Schenk-Gustavsson professor i kardiologi vid Karolinska institutet.

I enlighet med ovan yrkas:

att S-kvinnor arbetar för ökade satsningar på forskning och kunskap på hjärt-kärlsjukdomar hos kvinnor så att den blir lika bra som för män.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 4.4

Föredragande: Hillevi Larsson

Hjärt- och kärlsjukdomar drabbar kvinnor och män i samma omfattning. Det är dessutom den vanligaste dödsorsaken för såväl kvinnor som män. Trots det bygger hjärtvården huvudsakligen på forskning om mäns hjärtan.

Samma hjärt- och kärlsjukdomar drabbar båda könen. Exempelvis hjärtinfarkt, hjärtsvikt och stroke. Det finns till och med hjärtsjukdomar som är vanligare bland kvinnor, såsom tysta infarkter och ”brustet hjärta”.

Kvinnor har som regel mindre hjärtan och tunnare kärl än män. Trots det är kvinnor underrepresenterade i de kliniska studier som görs och forskning om skillnad mellan kvinnors och mäns hjärtan är eftersatt. För att säkerställa att kvinnor får lika bra vård som män behövs mycket mer kunskap om diagnostik, behandling och rehabilitering av hjärtsjuka kvinnor.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   bifalla motionen.

Motion 4.5 Psykisk ohälsa är en tickande bomb

Motionär: Dalarnas distrikt

I en ny rapport av Kerstin Evelius, avgående nationell samordnare för psykisk ohälsa, får Sveriges arbete med psykisk ohälsa svidande kritik. Svenska regeringar har satsat över 10 miljarder kronor på området för psykisk ohälsa de senaste 10 åren. Trots detta ser hon inte några tecken på att ”skutan vänder”. Under den tidsperioden har andelen barn i åldern 10–17 år som fått psykiatrisk diagnos av läkare eller förskrivits psykofarmaka ökat med 100%. Ökningen är mycket stor även bland vuxna.

Utgifterna för psykiatriska diagnoser i sjukförsäkringssystemet har exploderat från 7 till nästan 15 miljarder.

Kerstin Evelius efterlyser i sin slutrapport en blocköverskridande tioårsplan. Det ska finnas tillgång till jämlik vård i ett tidigt stadium, hälsosamma arbetsplatser och inte minst en förbättrad skola så att barn och ungas framtida möjligheter stärks.

I enlighet med ovan yrkas:

att S-kvinnor arbetar i motionens anda för jämlik vård i ett tidigt stadium, hälsosamma arbetsplatser och en förbättrad skola.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 4.5

Föredragande: Anna Hedh

Motionären tar i sin motion upp den psykiska ohälsan som breder ut sig bland befolkningen. Den psykiska ohälsan har blivit ett stort samhällsproblem som kräver långsiktiga och breda politiska insatser.

Personer med psykisk ohälsa ska ha tillgång till en jämlik, kunskapsbaserad och säker vård och omsorg av god kvalitet. Så är det inte alltid i dag. Därför är frågan viktig för S-kvinnor men också för partiet och regeringen.

De senaste tre åren har närmare tre miljarder kronor betalats ut till kommuner och regioner i syfte att främja den psykiska hälsan, förebygga psykisk ohälsa samt förbättra tillgängligheten till en god och jämlik vård och omsorg. Det är viktigt att det arbetet fortsätter på alla nivåer.

Eftersom S-kvinnor redan arbetar för en jämlik vård, hälsosamma arbetsplatser och en förbättrad skola anser S-kvinnor förbundsstyrelsen motionen besvarad.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   anse motionen besvarad.

Motion 4.6 Med rätt att föda
Motionär: Värmlands distrikt

Har inte Sverige råd med god förlossningsvård är en fråga som jag ställer efter att jag lyssnat på ett seminarium på jämställdhetsdagarna i Karlstad.

Förlossningsvården är ett område där det är tydligt att inte kvinnors hälsa prioriteras. Givetvis ska ingen kvinna, som ska föda barn, någonsin behöva vara rädd för att inte få plats på sjukhuset eller att få den vård och det stöd hon behöver under förlossningen.

Alla kvinnor förtjänar likvärdig förlossningsvård och alla barn som kommer till världen förtjänar lika god start i livet. Detta måste gälla villkorslöst för alla landsting eller regioner.

Dessutom så ger en god förlossningsvård en god ekonomi, eftersom det förebygger förlossnings-skador hos både mor och barn, vilket annars kan öka sjukvårdskostnader längre fram.

Yrkar:

att S-kvinnor verkar för att mer resurser avsätts till förlossningsvården, så att varje födande kvinna, och varje barn som kommer till världen, får en likvärdig och säker vård.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 4.6

Föredragande: Tara Twana

Motionären tar upp en viktig och angelägen fråga rörande förlossningsvården. Förbundsstyrelsen delar dennes oro och analys att ingen kvinna som ska föda barn någonsin ska behöva vara rädd för att inte få plats på sjukhuset eller få den vård och det stöd hon behöver under förlossningen. Vi delar uppfattningen att förlossningsvården inte får sättas på undantag.

Kvinnor har rätt att förvänta sig en trygg och säker förlossning, med inflytande över vården från graviditet till förlossning och eftervård. Det innefattar även var man ska föda eftersom det är en trygghet att veta var man är välkommen när det är dags, och många kvinnor är idag oroliga för att inte få plats på den förlossningsavdelning som de önskat. Det har visat sig att flera landsting/regioner i landet prioriterar förlossningsvård olika. Idag oroar sig många blivande föräldrar för att förlossningsvården brister i kapacitet och kvalitet.

För S-kvinnor är det en självklarhet att kvinnor som fött barn ska få bästa möjliga vård. Att få barn är för många bland det största som händer i livet varför vården givetvis ska vara så trygg som möjligt. Vi anser att kvinnors trygghet och hälsa är långt mycket viktigare än skattesänkningar för de som redan har mest. Ett starkt samhälle förutsätter en stark välfärd.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

- att bifalla motionen.
- att skicka motionen till S-kvinnor i riksdagen.

Motion 4.7 Förebygg självmord NU!

Motionär: Kronobergs distrikt

2017 dog 1189 personer av suicid i Sverige, övervägande andelen män. Att jämföra med är att antalet som dog i trafiken var 254.

Varje fall är en tragedi för familj och omgivning och samhället måste prioritera arbetet med att förebygga detta.

När en person dör i trafiken görs en haveriutredning och åtgärder sätts in för att förebygga att ytterligare olyckor ska ske igen. Arbetet är framgångsrikt och Sverige har en låg trafikdödlighet jämfört med andra länder.

Att ta sitt liv är inte olagligt och utreds inte med undantag att om personen har haft kontakt med sjukvården så utreds vad som hänt inom sjukvården. Alltså utreds inte självmorden i någon instans. För att minska antalet självmord så måste vi utreda dem som sker för att lära oss hur vi ska förebygga fler tragedier.

Med anledning av detta yrkar vi:

att det blir obligatoriskt med en utredning som syftar till att förebygga fler självmord när ett självmord sker.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 4.7

Föredragande: Liselott Vahermägi

Att människor beslutar sig för att avsluta sina liv i förtid är en oerhörd tragedi. Förbundsstyrelsen delar motionärens uppfattning om att samhället måste prioritera det förebyggande arbetet vad gäller såväl mäns som kvinnors psykiska ohälsa och hälsa. Arbeta med suicidprevention är av stor vikt och det finns idag ett nationellt program för suicidprevention i Sverige där olika aktörer har ett utpekat ansvar. Förbundsstyrelsens uppfattning är att S-kvinnor på olika sätt ska vara engagerade i och driva på i politiska frågor som rör människors psykiska ohälsa (som i värsta fall kan leda till självmord eller försök till självmord). Det finns tydliga jämställdhets-, eller snarare, ojämslälldhetsperspektiv i dessa viktiga frågor. Exempelvis det som motionären lyfter fram om att män är överrepresenterade i gruppen av personer som dör i suicid. S-kvinnor på både kommunal, regional och nationell nivå kan och behöver driva frågor om förstärkt psykisk hälsa och att förebygga ohälsa och suicid. Däremot äger inte denna kongress beslutanderätten gällande att det ska bli obligatoriskt med en utredning som syftar till att förebygga fler självmord när ett självmord sker.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   anse motionen besvarad.

Motion 4.8 Bra behandling för kvinnor i/i riskzon för missbruk

Motionär: Värmlands distrikt

I arbetet med narkotikaberoende möter vi unga, gamla, män som kvinnor. Behandlingen av beroendet är i grunden väsentligen likartad för dessa grupper, men konsekvenserna av och orsakerna till narkotikamissbruket skiljer sig ofta åt. Kvinnliga missbrukare kommer ofta från svåra uppväxtförhållanden med sexuella övergrepp från närstående, pojkvänner med flera. De drabbas även i hög utsträckning av en dubbel utsatthet genom missbruket. Generellt sett hävdar vi att svensk missbruksbehandling inte tagit hänsyn till detta faktum. Att samhället inte tagit problemet på tillräckligt allvar åskådliggörs tydligt genom den låga tillgängligheten på behandlingshem för enbart kvinnor.

Så jag vill rikta en uppmaning till alla att efterfråga evidensbaserade insatser vid placeringar.

Så min fråga är hur ska vi utveckla detta vidare? Vi behöver synliggöra detta i tidigt stadium. Där det hela egentligen börjar vid mammans bröst. Vård, stödinsatser tidigt när man ser att barn/barnen inte alltid mår så bra och det har ju inget att göra med i vilken klassnivå föräldrarna kommer ifrån tvärtom, vi är alla lika och den kemiska obalans som kan infinna sig den har vi alla.

Egen reflektion:

Så om vi nu fångar upp en kvinna som missbrukat sen hon var 11 år och nu är 22 år. Frågan är då har vi lyckats, nej är då mitt svar.

Ja, kan en del säga, men ett inlägg att hon har långt kvar i livet.

Ja, sant men mycket har hon gått miste om. Barn och ungdomsår, skola, vänner och hon har en kropp som är förstörd av nålar, droger och utnyttjad kropp.

Om vi då fångar upp denna tjej redan tidigare för man märker av att hennes humör svänger, hon struntar i skolan. Får dåliga betyg. Senast där ska man sätta stopp till detta destruktiva liv. Dessa insatser ska vara från socialen och vården, där de fångar upp tjejen och får gå på samtal med en vuxen i sällskap. Denna vuxna bör ju helst då inte vara den egna föräldern utan person uttagen av familjeavdelningen/socialen. Gärna då personal med psykosocial beteendebildning. Denna ungdom beroende på destruktiva liv och boende så kanske ungdomen ska bo på annat håll tills denne mår bra.

Skulle vi sen möta på äldre kvinnor som levt detta liv så kan man göra detsamma, men där bör kvinnoboende vara ett bra ställe oavsett om de har beroendeproblem eller psykiska, tills kvinnan mår bättre.

Å eftersom kvinnan är och har alltid varit som en vandrande pokal är det väldigt svårt att fånga upp dessa i tid. Så ju tidigare desto bättre.

Därför föreslår vi att kvinnoförbundet arbetar för:

- att mer resurser ges till nyblivna mammor genom ex vid större insatser på vårdcentral och barnvårdscentral.
- att fler specialpedagoger och socialpedagoger anställs i kommunerna.
- att utveckla fler boenden med behandling för kvinnor i riskgrupp (missbruk och psykiska problem).

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 4.8

Föredragande: Anna Hedh

Motionären tar upp ett mycket viktigt och allvarligt ämne som också är av största vikt för S-kvinnor.

Som kvinna och missbrukare är du dubbelt diskriminerad. Det handlar inte bara om hälsoproblem, ekonomiska problem, bostadslöshet och kriminalitet, de tvingas också leva med systematiskt kränkande attityder och värderingar. Förövare är inte bara partners eller före detta partners, de kan vara väktare, poliser samt vård- och behandlingspersonal som utsätter dem för psykiskt, fysiskt eller sexuella våld. **För missbrukande kvinnor finns inga skyddade zoner. De som andra kan lita på kan vara dessa kvinnors förövare.**

Kvinnorna utsätts istället för ytterligare övergrepp och trauman, något som ofta leder till ett ännu tyngre missbruk. Enligt KSAN är cirka 70 procent av de missbrukande kvinnorna dagligen våldsutsatta. Många missbrukande kvinnor når inte ens 25 års ålder. Kvinnor som befinner sig i missbruk är inte jämställda andra kvinnor i samhället. Vi har ett samhällssystem som osynliggör, trakasserar, sexualiserar och misshandlar kvinnor.

Den här gruppen blir extra tydlig när #metoo nu når de mest utsatta kvinnorna som lever i drogberoende och psykisk ohälsa. Då frågan i allra högsta grad aktualiserar hur missbrukande flickor och kvinnor tvingas leva med samhället som förövare.

Motionens innehåll är i allra högsta grad en fråga som berör S-kvinnors arbete men förslagen i att-satserna är inget som kongressen kan ta beslut om. Däremot kan S-kvinnor lokalt och regionalt verka för motionens innehåll och att mer resurser av budgeten går till förebyggande insatser osv.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   anse motionen besvarad.

Motion 4.9 Tandhälsan påverkar hela kroppen – ohälsa i munnen påverkar kostnaden för sjukvården

Motionär: Stockholm stads distrikt

Munhälsan påverkar det som händer i hela kroppen. Ohälsa i munnen slår ofta ur ett socioekonomiskt perspektiv ojämnt mot individens möjlighet att få vård. Ohälsa i munnen är inget isolerat stuprör utan påverkar samhället samt individ såväl socialt som ekonomiskt. Rätten till bästa möjliga hälsa är en av de viktigaste mänskliga rättigheterna. Internationella fördrag slår fast att rätten till hälsa gäller alla. Idag vet vi att det vid infektioner läcker ut bakterier i blodbanan. Bakterierna kan fastna i blodkärlens väggar och kan orsaka åderförkalkning. En unik svensk studie har publicerats av Björn Klinge övertandläkare och professor i parodontologi vid Malmö högskola. I studien undersöktes 800 patienter som fått sin första hjärtinfarkt. När man eliminerat riskfaktorer och så mycket osäkerhet som möjligt, återstod 28 procent av patientgruppen med parodontit/tandlossning, där hjärtinfarkten inte kunde förklaras på annat sätt. Det finns alltså anledning för tandläkare att rekommendera patienter med svårare tandlossning att uppsöka sjukvården för att undersöka sitt hjärt- och kärlsystem. Idag pågår andra studier i världen där forskarna även undersöker samband mellan tandhälsa och andra sjukdomar exempelvis diabetes, ledgångsreumatism och vissa cancerformer. Olika forskningsresultat pekar således på att munnen sett ur ett hälsoperspektiv är en del av kroppen. Trots detta är det fortfarande betydligt dyrare att gå till tandläkaren än att gå till ”vanlig” läkare. Ett allvarligt problem är att försäkringssystemen inte är i fas med forskningen. Situationen är en klar klassfråga. Att man av ekonomiska skäl tvingas avstå från tandvård för att man inte har råd betyder att man förutom trasiga tänder och påföljande stigma riskerar att utveckla andra tand-ohälsosakade sjukdomstillstånd. ”Problemet är ett stort bekymmer som är kopplat till socioekonomiska förutsättningar. Inom vissa åldersgrupper är det så många som 20 procent som känner sig tvingade att avstå från tandvård”, enligt Björn Klinge. Vi måste se problemen och ta ansvar för sambanden mellan att människor inte har råd att gå till tandläkaren, ökad risk för stigande ohälsa med konsekvenser som försämrade förmåga att leva ett fullvärdigt aktivt liv utifrån jämlika villkor. Och sist men inte minst risken för ökade kostnader inom den offentligt finansierade kroppssjukvården. Rätten till bästa möjliga hälsa är en av de viktigaste mänskliga rättigheterna och vi ska inte ställa grupper mot varandra. Nu är det dags att införa en jämlik tandvård och att slå fast att tandhälsan ska integreras i övrig sjukvård och försäkringssystemen.

Vi föreslår:

- att motionen överlämnas till S-kvinnor i riksdagsgruppen,
- att gränsdragningen inom sjukvården mellan mun/tänder och kropp tas bort,
- att nu gällande separation av rättigheter avseende tandvård och övriga kroppen upphör,
- att försäkringssystemen för sjukvård och tandvård integreras med varandra,
- att skillnaden i patientavgifter mellan att gå till en vanlig läkare och en tandläkare upphör.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 4.9

Föredragande: Yvonne Karlén

Motionären föreslår att gränsdragningen inom sjukvården mellan mun, tänder och kropp tas bort. Att nu gällande separation av rättigheter avseende tandvård och övriga kroppen upphör. Att försäkringssystemet för sjukvård och tandvård integreras med varandra och att skillnaden i patientavgift mellan att gå till en vanlig läkare och en tandläkare upphör.

Frågan om tänderna ska betraktas som del av kroppen har diskuterats mycket både ur ett ekonomiskt perspektiv för den enskilde men också utifrån ett hälsoperspektiv. Flera sjukdomar kan upptäckas tidigare och några kan förebyggas med god tandvård. Ett ökat samarbete mellan tandläkare och läkare skulle säkert på lång sikt minska sjukvårdskostnaderna.

En tandläkarreform, som motionären föreslår, innebär en stor kostnad, det finns beräkningar att det skulle kosta omkring 20 miljarder. Det är en hög kostnad. Vilket säkert är orsaken till att det ännu inte genomförts. Regeringen har istället satsat på fri tandvård för personer upp till och med 23 års ålder samt att öka det allmänna tandvårdsbidraget och högkostnadsskydd för att åstadkomma en mer jämlik tandvård.

S-kvinnor menar dock att vi bör driva på i frågan om en tandläkarreform. Sätta kostnaderna i relation med andra stora samhällskostnader som jobbskatteavdrag, ränteavdrag och rutavdrag.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   bifalla motionen.

Motion 4.10 Sjuka ska garanteras trygghet

Motionär: Skånes distrikt

En analys från LO Skåne visar att andelen personer som fått avslag på sin sjukpenning ökat kraftigt senaste åren. Prövning vid sjukdag 180 har ökat från 0,8 procent 2014 till 7,4 procent 2017. Det är framförallt arbetarkvinnorna anslutna till LO yrken som drabbats hårdast och som hamnat i kläm.

Målet med ett sjukpenningtal till 9 dagar har inneburit att bristerna i sjukförsäkringen förstärkts än mer.

Försäkringskassan gör i dagsläget allt för snäva tolkningar av lagstiftningen. Ingen hänsyn tas till individuella rehabiliteringsbehov.

Gamla klass- och könsrättvisor återskapas och förstärks när människor som blivit för sjuka för att kunna arbeta inte längre får den ekonomiska tryggheten utan istället tvingas förlita sig på anhöriga, vänner och välgörenhetsorganisationer efter att de nekats stöd från sjukförsäkringen. Tilltron till hela välfärdsstaten urgröps därmed.

Det behövs en ny rehabiliterings- och omställningsperiod, där såväl staten som arbetsmarknadens parter ingår. De fem mest akuta åtgärderna kan kort sammanfattas:

1. Kraven vid sjukförsäkringens tidsgränser måste mjukas upp och ta större hänsyn till att personer har olika rehabiliteringsbehov. Dessutom måste den enskilde rustas med tydliga rehabiliteringsrättigheter
2. Sjukförsäkringen måste åter bli en försäkring som garanterar den som drabbas av ohälsa ett rimligt och fullgott inkomstskydd. Inkomsttaket måste höjas så att åtminstone 80 procent av de försäkrade får 80 procent av sin inkomst från försäkringen.
3. Sjukersättningen (tidigare förtidspension) måste höjas och kvalifikationskraven för att få sjukersättning bli mer rimliga så att långtidssjuka garanteras ekonomisk trygghet. Rätten till sjukersättning måste förlängas så att alla har möjlighet att skjuta upp uttaget av allmän pension.
4. Målstyrningen av Försäkringskassan måste förändras så att fler garanteras trygghet när de är så sjuka att de inte kan jobba.
5. Karensen i sjukförsäkringen måste avskaffas och sjukpenningen ska vara 80 procent under hela sjukperioden.

Därför yrkar vi:

att S-kvinnor driver på och verkar i enlighet med motionens intentioner.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 4.10

Föredragande: Lena Josefsson

Motionären tar upp viktiga och angelägna frågor om det som varit grundstommen i socialdemokratisk politik – generell välfärd med inkomsttrygghet. S-kvinnor anser att förtroendet för den generella välfärdspolitiken måste återupprättas. Det innebär att inkomsttaken i de olika delarna av socialförsäkringarna successivt måste återställas. Det måste dock ske genom successiva höjningar.

Försäkringskassan uppfattas allt för ofta som byråkratisk och utan empati för de som behöver stöd. Regeringen har inlett en översyn av försäkringskassan med syfte att förändra den så att den bättre tillgodoser de försäkrades behov.

Förbundsstyrelsen delar motionärens grundläggande synsätt och förslag till inriktning av socialförsäkringsystemen utan att ta ställning till varje enskild punkt i förslagen. Socialförsäkringsystemen bör bygga på inkomsttrygghet och att försäkringskassan bör reformeras så att de försäkrade erhåller lämpligt stöd för sin rehabilitering.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   bifalla motionen.

Motion 4.11 Statlig utredning om hur porrens skadeverkningar ska begränsas för ökad folkhälsa

Motionär: Skånes distrikt

Vi socialdemokrater har under lång tid arbetat för att bekämpa mäns våld mot kvinnor. Vi har exempelvis ökat stödet till kvinnojourerna och vi har tagit fram en nationell strategi. Men en viktig del i frågan om mäns våld mot kvinnor är porren och dess skadeverkningar. S-kvinnor driver frågan om att barn ska få en uppväxt utan porr och att alla kommuner ska inför porrfilter i skolan. Men det räcker inte. Porr handlar inte om sex, porrindustrin är människofientlig, kvinnohatande och rasistisk. Omfattningen och spridningen av kommersiell porr, framför allt på internet, har ökat lavinartat under flera decennier, samtidigt har porren blivit alltmer våldsam. Forskning och vetenskapliga studier om porr visar att porren utgör katalysator och inspiration till mäns sexuella aggressioner. Dagens porr finns tillgänglig i allas mobiler, paddor och datorer dygnet runt, var du än befinner dig. Samhällets insatser för att förebygga mäns och killars våld mot kvinnor och tjejer är verkningslösa om vi samtidigt tillåter att porren med sitt motsatta budskap finns tillgänglig två klick bort i varje mobiltelefon. Hur ska en 12-åring förhålla sig till budskapet att riktiga män vill spotta på, ta stryptag på och kalla kvinnor för horor? Sverige har tagit ledningen i arbetet mot mäns våld mot kvinnor och barn genom kvinnofridslagstiftningen, sexköpslagen och lagen mot barnaga. Det var många som sade att det var omöjligt. Men vi gjorde det. Vi har visat vägen för jämställdhet, kvinnofrid och barnfrid. Den världsbilden ska vi fortsätta förmedla till barn, unga och vuxna. Porrindustrin står för det totalt motsatta. Låt inte den industrin och dess förespråkare få fortsätta stå i vägen för ett jämställt samhälle fritt från våld. Porrindustrin påverkar många människor i större utsträckning än vad vi tror och vi behöver forska mer i den frågan för att komma någonstans.

Därför yrkar vi:

- att S-kvinnor verkar för att regeringen tillsätter en utredning om hur porrens skadeverkningar ska begränsas för en ökad folkhälsa.
- att S-kvinnor verkar för en moderniserad sex- och samlevnadsundervisning så att den förebygger sexuella övergrepp och främjar jämställdhet med hjälp av kritiskt och kunskapsunderbyggt förhållningssätt till porr.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 4.11

Föredragande: Carina Ohlsson

Inför EU-valet skrev S-kvinnor och hade med följande punkt i vår valrörelse:

Kvinnors rätt till sin kropp. Tillgång till preventivmedel, värnad aborträtt, arbete mot sexköp och människohandel samt kamp mot porrindustrin och dess skadliga verkningar.

Följande punkter beslutades på S-kvinnors kongress 2017:

Verka för att en utredning tillsätts om pornografins skadliga verkningar och hur pornografiska filmer med tortyrliknande och plågsamma inslag kan motverkas och förbjudas.

Målgruppen som vi behöver nå är ungdomar. Den sex- och samlevnadsutbildning som bedrivs i skolorna behöver integreras mer i hela skolans arbete. En normkritisk sex- och samlevnadsundervisning ska utvecklas och ges av lärare som är utbildade i ämnet.

Ännu kan vi inte se att detta är verkställt.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   bifalla motionen.

Motion 5.1 Rädda den svenska skolan

Motionär: Uppsalas distrikt

Den senaste rapporten från OECD innehåller fullständigt nedgörande kritik mot den svenska skolan. Alla är medvetna om bristerna. Alla är kritiska till dem. Men i Sveriges riksdag saknas politisk majoritet för de lösningar som OECD och svenska skoleexperter föreslår.

Segregationen i den svenska skolan ökar. Resultaten mellan olika skolor blir större. Föräldrars utbildning spelar en allt större roll för barnens skolresultat. Vi vänjer oss vid att skolan inte längre är den utjämnande faktor som den är tänkt att vara. En helt orimlig utveckling. Skolreformerna i början på 90-talet är orsaken enligt OECD:s analys. Kommunaliseringen, den i fria etableringsrätten för privata, vinstdrivande skolor och det fria skolvalet. Allt det här har samverkat.

Men det går att vända utvecklingen! Partierna i riksdagen måste inse att robusta och långsiktiga lösningar som alla partier står bakom är ett måste för att rädda skolan. De måste förstå att de spelar jackpot med barn och ungas framtid. Kortsiktiga lösningar som betyg i en viss årskurs eller att införa betyg i ordning och uppförande är inte lösningen. En "kriskommission" för skolan måste till. Lösningar som föreslås av OECD är bl.a. stärka statens kontroll över skolorna, att stärka lärarrollen och att höja yrkets status och lärarnas löner. De här åtgärderna spelar säkert en roll, men den viktigaste åtgärden enligt OECD för att skapa en jämlik skola är att öka kommunernas makt över etableringen av skolor. Även begränsad rätt att välja skola får den effekten. Begränsade vinster i privata skolor är ett tredje åtgärd som skulle få effekt. Men tyvärr de flesta förslag som skulle leda till en mer jämlik skola motsätter sig de borgerliga partierna och SD. Deras uppfattning är att marknaden per definition är det bästa systemet för att organisera välfärd och skola. De totalt olika synsätten på hur skolans kris ska lösas och hur den svenska skolan ska utvecklas till en likvärdig och jämlik skola har byggt en mur genom svensk skolpolitik, där eleverna är de stora förlorarna.

S-kvinnor yrkar:

att förbundet med kraft driver frågan om en svensk skolpolitik som leder till en likvärdig och jämlik skola.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 5.1

Föredragande: Monica Fällström

Motionären tar upp många viktiga orsaker som påverkar skolans utveckling. Det kan handla om, som motionären skriver, kommunaliseringen, den fria etableringsrätten för privata vinstdrivande skolor och det fria skolvalet som några exempel.

Motionären hänvisar till en rapport från OECD som beskriver att genomgripande förändringar krävs i den svenska skolan. Åtgärder för att skapa högre status för läraryrket och bättre karriärmöjligheter, ökade krav på elever och fortsatt kamp mot klyftorna mellan olika skolor och kommuner, är vägen framåt, menar organisationen. Vi är många som delar den bilden och vi är också många som är överens om att skolan behöver förändring samtidigt som skolan har ett behov av arbetsro och välförankrade och väl utredda reformer.

Förbundsstyrelsen håller med motionären om att den fria etableringsrätten för privata, vinstdrivande skolor och det fria skolvalet inte gynnat skolans utveckling. Skolans mål ska vara att ge eleverna den bästa kunskapen – inte att generera vinst till privata bolag.

Förbundsstyrelsen delar motionärens förslag att öka kommunernas makt över etableringen av skolor, begränsa rätten till att välja skola, begränsa vinstuttaget kan vara delar av lösningen till att skapa en mer likvärdig och jämlik skola. Det behövs en samsyn över hur den svenska skolan ska utvecklas och hur den långsiktigt ska förändras.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   bifalla motionen.

Motion 5.2 Byt namn från särskola till utvecklingsskola

Motionär: Skånes distrikt

Vad är särskola? Särskola är en skola för elever med begåvningsmässiga funktionsnedsättningar. De klarar inte den vanliga skolan, eftersom de behöver längre tid för att lära sig nya saker. Undervisningen sker därför i ett långsamt tempo.

Vem går i särskola? Särskolan vänder sig till elever med utvecklingsstörning, samt till elever som har fått en hjärnskada som påverkar begåvningen.

När startade särskolan? Särskolan i Sverige har funnits sedan 1968.

Vad omfattar särskolan? Särskolan omfattar en obligatorisk nioårig grundsärskola (med ett frivilligt tionde år), gymnasiesärskola och sär vux.

Namnet särskola är väldigt nedlåtande och används ofta nedsättande mot elever som går i särskolan.

Utvecklingsskola är ett namn som bättre beskriver vilka elever som går där.

Namnet särskola fungerade säkert bra för 50 år sedan, men det har hänt mycket i samhället sedan dess. Därför behövs ett modernt namn på denna viktiga skolform.

Namnändringen måste göras i Skollagen. Där används orden särskola, grundsärskola, gymnasiesärskola och särskild utbildning för vuxna. De finns i flera av lagens kapitel. På samtliga ställen i lagtexten måste dessa ord ändras till utvecklingsskola, grundutvecklingsskola, gymnasieutvecklingsskola respektive utvecklingsskola för vuxna.

Vi vill:

att särskolan byter namn till utvecklingsskola.
att det socialdemokratiska kvinnoförbundet gör den här frågan till sin egen och driver på i riksdagen för en förändring.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 5.2

Föredragande: Monica Fällström

Motionären skriver i sin motion att namnet särskola är väldigt nedlåtande och används ofta nedsättande mot elever som går i särskolan och förordar att namnet byts ut till utvecklingsskola. Det är många som delar motionärens förslag om namnbyte.

Socialdemokraternas partikongress 2017 beslutade att bifalla en motion som handlade om namnbyte. Riksdagen har också behandlat en motion om att avskaffa begreppet särskola för att ersätta det med en mer ändamålsenlig term och beslutade även den att bifalla motionen som är överlämnad till regeringen för hantering. Så arbetet pågår i den riktning som motionären önskar.

Det skulle vara olyckligt om det är som Skolverket tidigare har varnat för, att elever väljer bort gymnasiesärskolan för att namnet kan upplevas som stigmatiserande.

Innehållet i särskolan behöver givetvis ständigt utvecklas och ses över med olika åtgärder och det gäller även byte av namn. Namnbyte har också efterfrågats av elever under många år.

Utifrån det och för en inkluderande skola där alla elever, oavsett förutsättningar, känner sig både välkomna och hemma, bör begreppet särskola bytas ut men däremot om utvecklingsskola är det bästa namnet behövs ytterligare utredas. S-kvinnor delar motionärens uppfattning om att det är viktigt att driva frågan om namnbyte vidare.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå att-sats 1.
att bifall att-sats 2.

Motion 5.3 Lagstadgad rätt till barnomsorg

Motionär: Norrbottens distrikt

I vårt politiska program under punkt 2. Det feministiska samhällsbygget, har vi enats om att Lagstadgad rätt till barnomsorg även på kvällar, nätter och helger ska vara en självklarhet. I vår kommun har våra största arbetsgivare skiftarbete. När skolan har överskridit sin budget och förslag till besparingar krävs kommer, som ett brev på posten, att spara på omsorg på obekvämtid.

Det är säkert inte unikt för oss utan också för alla andra kommuner (70%) som har omsorg på obekvämtid. Det här skapar oro för familjer och ensamstående som har behov eller länge stått i kö för plats och hänvisas i bästa fall till släkt och vänner. Vi tycker att det här är en fråga som behöver prioriteras hårdare och vill att Förbundet prioriterar och driver på frågan om lagstadgad rätt till barnomsorg även på obekväma tider som tidiga mornar, kvällar, nätter och helger ska vara en självklarhet.

Med anledning av ovanstående yrkar vi:

att Förbunds kongressen beslutar prioritera och driva frågan om lagstadgad rätt till barnomsorg på obekvämtid.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 5.3

Föredragande: My Lilja

Det är beklagligt om det i vissa kommuner sker besparingar när det gäller omsorgen på obekvämt arbetstid. En rapport av Skolinspektionen, från 2016, visade att 70 procent av landets kommuner tillhandahåller omsorg på obekvämt tid. Av de kommuner som inte erbjuder omsorg på obekvämt tid har drygt var tredje kommun fattat ett beslut om att inte erbjuda detta.

Förbundsstyrelsen delar motionärens beskrivning om att dessa förutsättningar kan skapa oro för familjer och ensamstående som är i behov av barnomsorg på obekvämt tid.

S-kvinnor har under flera år drivit frågan om lagstiftad barnomsorg på obekvämt arbetstid. Socialdemokraternas kongress ställde sig redan 2013 bakom S-kvinnors krav att alla kommuner ska vara skyldiga att erbjuda barnomsorg på obekvämt arbetstid, som är anpassad efter föräldrarnas behov.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   bifalla motionen.

Motion 6.1 Angående äldreomsorgen

Motionär: Värmlands distrikt

Under de närmaste årtiondena kommer antalet äldre att öka. De äldres standard och äldreomsorgen måste hålla jämna steg med välbefinningsutvecklingen och samhällsförändringarna i stort. Det är en fråga om solidaritet och humanitet. Men det är också en fråga om förtroendet för välfärden – kan vi lita på att våra anhöriga och vi själva får en god vård och omsorg?

Regeringen har tagit initiativ för att förbättra äldreomsorgen och de äldres trygghet. Äldreomsorgen saknar dock det rättsliga stöd som många andra kommunala verksamheter har. Så är till exempel rätten till barnomsorg reglerad i skollagen och rätten till stöd vid funktionshinder i LSS. Stödet till äldre regleras i socialtjänstlagen och är vagt formulerat i jämförelse med andra speciallagar som styr kommunernas arbete inom välfärdssektorn. Det leder till en obalans. Det finns en påtaglig risk att det är lättare att spara inom äldreomsorgen än inom andra områden.

Barnomsorgen i Sverige har utvecklats tack vare stöd i lagen och det samma gäller stödet till personer med funktionsnedsättning. En utvecklad och förbättrad äldreomsorg kräver mer resurser och utbildad personal. De äldre måste få större inflytande över sin egen vardag och de insatser som görs. Men det räcker inte. Det behövs en lagstiftning som ger äldre rättigheter. Stärkta rättigheter bör också vara en viktig del i det arbete som nu pågår inom Stockholms kommun.

Vi föreslår att Kvinnoförbundet arbetar för:

att en särskild äldreomsorgslag som stärker äldres rättigheter införs. Lagen ska tydligt reglera äldres rättigheter.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 6.1

Föredragande: Susanne Dufvenberg

Förbundsstyrelsen instämmer med motionären, att ska vi ha förtroende och känna solidaritet för vår välfärd då kan inte äldre bli en grupp som inte har rättigheter inom sitt lagstödsområde. Socialtjänstlagen är en ramlag som tillkom 1982 och som utgör grunden för socialtjänstens verksamhet i Sverige. Barn och unga, missbrukare, funktionshindrade, brottsoffer är några av de grupper som ingår i lagen utöver gruppen äldre. En femtedel av Sveriges befolkning är idag över 65 år. Samtidigt förväntas gruppen äldre över 80 år öka med över 50 procent de kommande tio åren.

Mot denna bakgrund och att de äldre har olika behov av stöd, service, vård och omsorg, anser regeringen att det finns skäl till att se över och analysera vilka för- och nackdelar som finns med att samla alla bestämmelser om äldreomsorg i en särskild lag. Regeringen anser att det är angeläget att på nationell nivå verka för likvärdighet över hela landet.

Regeringen har därför gett regeringens särskilda utredare Margareta Winberg, som utreder framtidens socialtjänst, i uppdrag att även utreda om det behövs en särskild lagstiftning för alla beslut om äldreomsorg och andra insatser för äldre. Utredningen "Framtidens socialtjänst" har fått förlängd tid och ska nu slutredovisas senast den 1 juni 2020, mot tidigare 1 december 2018.

I S-kvinnors politiska program har vi tagit ställning för att Sverige ska vara ett föredöme för andra länder i vård och omhändertagande av sina äldre. Äldres rättigheter ska stärkas genom att en särskild äldreomsorgslag ska införas. Äldreomsorgen ska ha god bemanning och kvalitet och vara en trygghet både för de boende och för deras anhöriga. Kvinnor ska inte tvingas kompensera för bristande hemtjänst eller underbemanning på äldreboendet. Anhörigvård får aldrig reduceras till en kvinnofråga. Att umgås med barn eller anhöriga ska ske av egen vilja. Det behövs mer forskning angående i vilken mån tillgång till äldreomsorg är jämställd, dvs. om kvinnor får samma tillgång till äldreomsorg som män.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   bifalla motionen.

Motion 6.2 Angående äldre kvinnors rättigheter i välfärden

Motionär: Värmlands distrikt

Kvinnorna är de som drabbas hårdast när de blir äldre. Därför måste de äldre kvinnornas möjligheter till en bättre välfärd föras upp på den politiska agendan.

Kvinnorna är de som oftast arbetat deltid för att ta hand om familjen. P.g.a. detta blir pensionen lägre trots att de har arbetat ”dubbelt” (arbete och familj). Kvinnor har också lägre lön trots att man kanske har haft liknande arbete som mannen.

Detta har lett till låga pensioner och många kvinnor hamnar därför under EU:s fattigdomsgräns. Nu är det dags att återupprätta kvinnors rätt till ett värdigt liv och livskvalité genom t.ex. högre pensioner och fler och olika boendeformer. Boenden ska finnas både centralt och i glesbygd. Alla kan inte bo ensamma kvar hemma. Det är dags för förändring i dessa frågor.

Vi yrkar på att S-kvinnor verkar för:

att   garantipensionen höjs till en nivå det går att leva på.
att   fler och olika boendeformer skapas.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 6.2

Föredragande: Lena Josefsson

Motionärerna tar upp två viktiga och angelägna frågor.

Låga pensioner för kvinnor beror på deras lägre löner, sämre förankring på arbetsmarknaden och en arbetsmiljö som för många omöjliggör att arbeta långt upp i åldrarna. Det krävs många olika åtgärder för att alla kvinnor ska få anständiga pensioner. Förbundsstyrelsen vill se ett brett åtgärdsprogram för höjda pensioner där höjd garantipension kan vara en.

Under våren har regeringen föreslagit att såväl nivån i garantipensionen som bostadstillägg ska höjas.

Antalet äldre med behov av olika former av äldreboende ökar snabbt. Idag saknas tillräckligt antal bostäder för äldre som önskar flytta hemifrån. Behovsprövningen i kommunerna gör att många äldres önskemål inte tillgodoses. Det är inte värdigt ett välfärdssamhälle.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   bifalla motionen.

Motion 6.3 Vem ska välja din mat när du blir äldre?

Motionär: Värmlands distrikt

Matens roll för ett hållbart samhälle bör vara en av de viktigaste frågorna i debatten och en självklar fråga på dagordningen under 2019. Matens betydelse för en god hälsa och livsglädje under alla faser kan inte överskattas, energi och näring är kroppens byggstenar och utan detta skulle vi inte överleva.

En lagstiftning krävs när det gäller ansvar och kvalitetskrav för mat och måltider till våra äldre inom vård och omsorg, precis som för skolans måltider som regleras i skollagen. Först då kan vi börja ställa krav på att en likvärdig och förhöjd måltidskvalitet ska erbjudas också våra äldre. Ytterligare faktorer som ett förändrat synsätt och fokus på måltidssituationen kan medföra att äldre äter mer. En förändrad atmosfär i den sociala och fysiska måltidssituationen genom t.ex. bordets dukning, möjlighet att välja maträtt, placering i små grupper vid matborden och personalens agerande via att de sitter med vid bordet stöds även av forskningsstudier. Inte minst värdskapet vid serveringen är det som kan göra skillnad om måltiden smakar bra eller inte. Skapa det lugn som måltiden är till för där måltiderna är fredade från skifte av personal, utdelning av medicin och besök av anhöriga eller personal med andra arbetsuppgifter, än att hjälpa till vid måltiden.

Goda exempel finns där satsningen inom den svenska äldreomsorgen har gjorts för att förbättra maten till våra äldre. I både mindre och större projekt har mat och måltiders värde, utöver näringsinnehållet uppmärksamrats och utvecklats. Ett förändrings- och utvecklingsarbete som visar på mat och måltidens betydelse för den äldres hälsa, välbefinnande och värdighet.

Det krävs lagstiftning, ett tydligt måltidsuppdrag, kunskap, engagemang, någon ansvarig inom äldreomsorgen som driver och följer upp. Sverige har råd att tillaga bra och goda måltider för våra äldre.

Vi yrkar därför att kvinnoförbundet arbetar för:

- att det krävs lagstiftning för att tydliggöra måltidsuppdraget för äldre.
- att ansvariga inom äldreomsorgen i varje svensk kommun har uppdraget att följa upp hur lagstiftningen följs.
- att uppföljningsansvar sker i såväl kommunal som i privat regi.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 6.3

Föredragande: Maritha Meethz

Vi delar motionärens syn på att måltiden och maten är en viktig del för god hälsa och livsglädje. Varje kommun har idag ett ansvar för att se till att följa regeringens livsmedelsstrategi och leverera välsmakande och näringsriktiga måltider till kommunens kärnverksamheter.

Att måltiden är viktig, även för socialt välmående, visar all forskning. Omgivningen, miljön och den sociala samvaron har betydelse när brukaren ska inta måltiden. Precis som motionären påpekar så finns det flera goda exempel hur olika kommuner runt om i landet har förbättrat måltiderna för våra äldre.

Det är dock upp till varje kommuns Socialnämnd, kost- och servicenämnd, eller motsvarande, att ansvara för att de äldre får välsmakande och näringsriktiga måltider. Detta ansvar är tydligt och en lagstiftning i frågan skulle inte automatiskt innebära en positiv förändring för de äldre. Uppföljningsansvaret ligger även det på berörd nämnd och inte heller här finns skäl för förändring.

Förbundsstyrelsens föreslår kongressen besluta:

- att avslå att-sats 1.
- att anse att-sats 2 och 3 besvarade.

Motion 7.1 En feministiskt grundad klimatomställning hör ihop med att fördela välstånd mera jämnt

Motionär: Stockholm stads distrikt

En rättviseriktad klimatomställning är möjlig och det krävs politisk vilja för att få det att hända. Vi behöver ta på oss ledartröjan för att ta fram ett stort framtidsinriktat reformprogram. En uppdaterade variant av vår klassiska politik som inkluderar att rädda klimatet genom en grön omställning. Där omställningen vilar på en grund om att fördela vårt välstånd mera jämnt.

Socialdemokraterna har på goda grunder över tid fokuserat på klassiska frågor som sjukvård, jämställdhet, rimliga och hälsosamma arbetsvillkor, migrationspolitik och bostäder. Under nuvarande mandatperiod behöver partiet även kraftsamla för att ta fram en ordentlig plan och strategi, för hur mänskligheten ska överleva det allt mer påtagliga klimathotet samt hantera den ökande ekonomiska ojämlikheten. Tidigare skulle en sådan formulering kunna ansetts vara ”okunnig och smått alarmistisk”. Ekonomer på IMF och flertalet ledande politiker har ofta förklarat världen ur begränsade rationalitetsprinciper. Och därigenom förkastat möjligheten att världens ekonomi skulle kunna fungera på ett, ur miljöaspekter och rättvisaspekter, betydligt bättre sätt. Sverige kan inte heller slå sig för bröstet när 29 procent av landets flerbostadshus byggda mellan 2009 och 2016 inte klarar säkert energikravet, (Källa Boverket). Och forskning visar att ungefär 50 procent av de som arbetar med energisimuleringar inte har tillräcklig kompetens inom hantering av väsentliga områden (Källa Boverket). Vi behöver således riktad kompetens utveckling samt investeringar i forskning för grön teknologi och utveckling. Nu är det hög tid att koppla klimat- och miljöfrågan till det ekonomiska systemet för att kunna komma framåt.

Det råder ingen tvekan om att en ny grön global vänsterrörelse är på framväxt för en klimatvänlig omställning. Bill Gates medgrundare till Microsoft har sagt ”Kapitalismen kan inte rädda klimatet”. I en opinionsundersökning juni-oktober 2009 av BBC World Service med 29 000 svarande i 27 länder menade 11 % att kapitalismen fungerade väl. Och att ökad reglering inte var en bra idé. Dubbelt så många, det vill säga 23 %, menade att kapitalismen var fundamentalt bristfällig och att ett nytt ekonomiskt system ”*a new economic system*” behövdes. En majoritet, 67 %, menade för övrigt att regeringar borde fördela välstånd mera jämnt.

Sverige är det OECD-land där inkomstklyftorna har ökat mest sedan 1990-talet. Vi socialdemokrater bör tänka i nya banor. Vi kan koppla samman ett reformarbete för en grön klimatomställning med våra rosenröda klassiska frågor såsom ekonomiska satsningar för jämställdhet, rättvisepolitik samt bostad som en social rättighet. Vi måste driva fram en modern, smart klassmedveten politik för att ta oss an två akuta problem; klimatförändringar och fattigdom.

Idag bestäms ekonomin allt oftare av vinstintressen hos stora ägare i ett system där den demokratiska kontrollen dränerats. Ökningen av miljardärers tillgångar var 2016 sju gånger större än vad som behövs för att utrota fattigdom. Att klara FN:s klimatmål kräver ansträngningar. I skuggan av en nyliberal och högerkonservativ politik drabbas alltid utsatta grupper hårdast. Klimatförändringar och fattigdom är inte två separata stuprör. En grundläggande väg för att hitta fram till unga väljares stöd i vårt klimatarbete är att ta fram ett stort framtidsinriktat reformprogram. En uppdaterad variant av vår klassiska politik som inkluderar att rädda klimatet genom en grön omställning sammankopplat med en solidarisk fördelningspolitik. Här är Kanada intressant. Man har nyligt infört en ny koldioxidskatt som handlar om att utjämna inkomstklyftor.

Vi yrkar mot bakgrund av ovan:

- att S-Kvinnor arbetar för att sammankoppla strategiska idéer för en klimatomställning med ett framtidsinriktat reformprogram för att minska ekonomiska orättvisor.
- att S-kvinnors förbunds kongress uppdrar till förbundsstyrelsen att ta fram en plattform för att verka i motionens anda.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 7.1

Föredragande: Carina Ohlsson

Att klimatfrågan är en utav vår tids stora utmaning, finns det numera i stort sett ingen som tvivlar på.

Vi socialdemokrater har alltid prioriterat miljöfrågorna såväl lokalt, nationellt som internationellt och gör det även denna gång. Vi kan även se att detta är en fråga som många barn och ungdomar engagerar sig i, vilket är naturligt eftersom det är deras framtid det gäller.

Att frågan kopplas ihop med jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv är helt nödvändigt och borde sättas fokus på.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   bifalla motionen.

Motion 8.1 Om nedrustning av kärnvapen

Motionär: Stockholm stads distrikt

Vart är världen på väg? Trots ökat välstånd i en globaliserad värld växer mot-sättningar. Enorma vapenkapprustningar sker också av kärnvapen samtidigt som världen närmar sig en miljö-katastrof. Sans och förnuft behövs i det internationella arbetet. Fred- och nedrustning måste åter upp på agendan.

Kvinnoförbundet har varit ledande i arbetet för fred och nedrustning i världen i decennier. Störst framgång gav kampen mot svenska atomvapen på 1950-talet, där förbundet under ledning av Inga Thorsson och tillsammans med freds rörelsen vände det socialdemokratiska partiet till ett definitivt nej. Sen dess har det socialdemokratiska partiet och regeringen varit drivande för kärnvapennedrustning internationellt och för lösande av konflikter i stället för utkämpande av dem. Den internationella utredningen ”Gemensam säkerhet” under ledning av Olof Palme slog fast att säkerhet inte kan vinnas på bekostnad av någon nation utan måste vinnas gemensamt. Denna syn bör fortsatt vara ledande för partiets säkerhetsarbete. Fred- och säkerhet skapas inte genom alltför många vapen utan genom diplomati, samtal, rättvisare politik, konfliktlösning och alla de instrument utrikespolitiken erbjuder som till exempel en feministisk utrikespolitik där kvinnor ges en mycket större roll.

Kärnvapen är det enskilt största hotet mot mänskligheten. Vid 25 tillfällen har världen varit en hårsman från ett kärnvapenkrig enligt fysikprofessorn Mats Tegmark. Han anser att risken att vi kommer att dö i ett kärnvapenkrig är så hög som ett av tre.

I icke-spridningsfördraget (NPT) förband sig kärnvapenmakterna för 50 år sedan att seriöst arbeta för att avskaffa alla kärnvapen och vid år 2000s NPT-möte antog kärnvapenmakterna och icke-kärnvapenmakterna gemensamt en plan i 13 punkter för avskaffande av alla kärnvapen. Ingen av dessa överenskommelser har kärnvapenmakterna levt upp till även om de under årens lopp har minskat antalet kärnvapen men samtidigt ökat deras kapacitet. Tvärtom moderniserar Ryssland sina strategiska kärnvapen och Ryssland och Kina satsar aggressivt på att utveckla mindre och effektivare kärnvapen. USA har beslutat att satsa upp till 1200 miljarder dollar under tre decennier på sitt kärnvapenprogram. Deras utfästelser i NPT är inte trovärdiga.

Den socialdemokratiska partikongressen 2017 antog följande ”Som ett led i arbetet med att förbjuda kärnvapen globalt måste alla åtgärder övervägas. Såväl lagstiftning som kärnvapenfria zoner kan bli aktuella som ett sätt att implementera ett globalt kärnvapenförbud. Vårt mål är en kärnvapenfri värld.”

Hösten 2016 antog FN:s generalförsamling med stor majoritet en resolution som krävde att ett avtal som förbjuder kärnvapen upprättas. Sverige röstade för resolutionen. Mellan mars och juli 2017 arbetades ett avtal fram, där Sverige deltog och tillsammans med 121 länder röstade för avtalet den 7 juli 2017. Avtalet är nu ett legitimt FN-avtal öppet för alla. Det träder i kraft när 50 stater har ratificerat det. Dess viktigaste funktion är att utgöra ett fortsatt tryck på de nio länder som har kärnvapen att göra sig av med dem. Ett sådant avtal är tillsammans med de åtta kärnvapenfria zonerna i världen mycket viktigt för att minska kärnvapenmakternas vilja att använda kärnvapen. Zonerna omfattar 99 % av allt land på södra halvklotet och 74% av allt land utanför kärnvapenmakterna och begränsar därmed kraftigt kärnvapenmakternas möjligheter till fritt agerande.

Alla åtgärder måste användas i arbetet på en kärnvapenfri värld. Förutom en ratificering av FN:s kärnvapenavtal från 2017 och arbetet med kärnvapenfria zoner bör också ingå att vid 2020 års

NPT-möte kräva en tidplan för den överenskomna 13-punktsplanen för total kärnvapen-nedrustning. Ytterligare en möjlighet är att lagen om förbud mot införsel av kärnmaterial från 1984 kompletteras med en mening ”det är förbjudet att föra in kärnvapen i Sverige”. Den princip som nu finns är till intet förpliktigande då kärnvapenmakterna varken bekräftar eller förnekar förekomsten av kärnvapen och Sverige inte kontrollerar detta.

Är det då möjligt att hindra den farliga utvecklingen? Ja, faran är, som Martin Luther King en gång uttryckte det, inte de onda människornas ondska utan de goda människornas tystnad. Vi måste på nytt som på 50-talet väcka människorna från tystnad genom en kampanj för fred och nedrustning av alla kärnvapen.

Mot denna bakgrund yrkar vi:

att S-kvinnors kongress beslutar om en kampanj för fred och nedrustning av alla kärnvapen.

att S-kvinnors kongress uppdrar till förbundet att på alla tänkbara plan verka för att S-kvinnor åter intar en ledande roll i den svenska kampen mot kärnvapen och för nedrustning.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 8.1

Föredragande: My Lilja

Förbundsstyrelsen instämmer i motionärens förslag om att S-kvinnor ska fortsätta arbetet för fred och nedrustning av kärnvapen.

Nedrustningen av kärnvapen har också ett starkt stöd bland befolkningen. En undersökning av Palmecentret från 2018 visade att 85 procent av svenskarna anser att Sverige ska skriva under konventionen om ett kärnvapenförbud. Bland kvinnor i åldrarna 15–29 år vill 94 procent att Sverige skriver under. I rapporten ”I skuggan av makten”, skriven av Läkare mot Kärnvapen och Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet, slår man fast att det inte finns några juridiska hinder för Sverige att ansluta sig till kärnvapenkonventionen.

I januari 2019 skrev S-kvinnors förbundsordförande tillsammans med flera andra S-organisationer en debattartikel i Aftonbladet om att ”Sverige måste säga ja till kärnvapenförbudet”. Den 28 januari 2019 skrev S-kvinnors ordförande tillsammans med nio andra riksdagsledamöter från Socialdemokraterna en debattartikel i Aftonbladet att:

”Låt oss ta till vara på det handlingsutrymme som nu finns för att realisera målsättningen om en kärnvapenfri värld och därmed underteckna samt ratificera konventionen. Det är vi skyldiga kommande generationer”.

S-kvinnor har en lång tradition av internationellt arbete för jämställdhet, fred och solidaritet och vi hoppas att 2019 blir det år då Sverige tar nästa steg mot en värld fri från kärnvapen.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   bifalla motionen.

Motion 8.2 Ett liv med eller utan framtid – Förstärk arbetet för västsahariernas rättigheter

Motionär: Stockholm stads distrikt

Sverige bör förstärka arbetet för västsahariernas rättigheter på såväl kort som lång sikt. FN kallar Västsahara i sina resolutioner för ockuperat alltmedan FN:s säkerhetsråd istället säger ”ett icke självstyrande område”. Begreppet är FN:s benämning på länder som inte har blivit fullt avkoloniserade. De västsahariska flyktinglägren räknas som en del av den västsahariska staten - Sahariska arabiska demokratiska republiken. Flyktingarna lyder under SADR:s lagar, inte Algeriets. Man har egen militär, egna skolor, sjukhus, fängelser och håller lokala och nationella val. EU-domstolen har i fyra olika domar bekräftat att Marocko inte har någon suveränitet över territoriet. Konflikten handlar till stor del om resurser som genererar stora kapitalvinster för Marocko. Sverige bör söka att stänga vissa bakdörrar i frågan med syfte att öppna nya vägar till ett liv med framtid för människorna som idag lever i ett status quo i flyktinglägren.

Motionen fokuserar på fyra områden:

1. Handel/Avtal, 2. Barns rättigheter, 3. Ungdomars frustration, 4. Tortyr/brott mot mänskliga rättigheter.

1. Handel/Avtal: I drygt fyra decennier har Marocko och den algeriskt stödda Polisariörörelsen fört en kamp om Västsahara. Västsahara är Europas sista koloni i Afrika. Ur ett folkrättsligt perspektiv handlar frågan om de koloniserade folkens rätt till sitt eget land. År 1979 slog FN fast att Polisario är västsahariernas representant med rätt att sluta avtal å de västsahariska folkets vägnar. Ockupanten Marocko kan i o m det inte teckna avtal åt Västsahara (annan part). Men de m. fl. ändrar oavbrutet i texter och avtal. Västsahara har stora naturtillgångar och tidigvarande ockupationsmakten Spanien har i motsats till FN:s uttalande (se ovan) slutit avtal kring dessa tillgångar mellan sig, Marocko och Mauretanien. Marocko sägs idka en taktik (om) att dra ut på fredsprocessen så att marockaner hinner rota sig ordentligt i Västsahara och att omvärlden ska bli allt tröttare på konflikten. Syftet sägs vara att FN ska ge upp frågan.

Kriget har övergått från beväpnat kamp i öknen till rättighets/juridikfrågor i FN-korridorerna och världens domstolar. Frågan är; vem har rätt till Västsaharas naturtillgångar? Västsaharierna vinner ofta juridiskt men politiskt står ockupanten Marocko som segrare.

Ett riksdagsbeslut år 2012 krävde tydligt att Västsahara skulle erkännas snarast. Vår regering slog fast under föregående mandatperiod att Västsahara ska erkännas men att beslutet ska tas längre fram. Regeringen måste inte erkänna nya stater. Geopolitik och handelsrelationer kan viktas mot ett erkännande. En internationell turbulens har påverkat och påverkar ånyo Sveriges utrikespolitik. Att balansera mellan politiska och folkrättsliga överväganden bör ifrågasättas och får aldrig resultera i att en ockupationsmakt vinner politiskt på bekostnad av ett ockuperat folks mänskliga rättigheter. Sverige bör agera resolut för att stänga den bakdörren.

En regering som beslutar sig för att ett erkännande måste senareläggas måste medan tiden går vara än tydligare rörande Marockos försök till illegitim handel samt avtal på ockuperat västsahariskt område. Och här är ordvalen av stor vikt. Västsahara betecknas både som ockuperat och koloniserat. Sverige bör ställa tydligare och skarpare krav på att alla inblandade inom EU tydligt ställer sig bakom; att alla vinster kopplade till alla naturtillgångar som utvinns av andra länder utan att de slutit lagliga/legitima avtal med västsahariernas representanter, enligt FN:s rättesnöre, fullt ut ska tillfalla/återföras till SADR.

Västsaharakonflikten ses alltsedan vapenvilan år 1991 (löftet om en folkomröstning var avgörande för Polisario) som en ”frusen konflikt” dvs. inget militärt våld. Kofi Annan, tidigare generalsekreterare i FN, sade år 2000 att en folkomröstning inte fungerade, då parterna inte kunde komma överens om vem som är västsaharier eller inte. Sedan år 2004 har FN:s säkerhetsråd helt upphört att nämna ordet folkomröstning i sina resolutioner om Västsahara.

2. Barns rättigheter: Idag beräknas över 170 000 västsahariska flyktingar vara helt beroende av internationella bistånd, vilka går upp och ned, beroende av den globala konjunkturen. I lägren lider barn under fem år av näringsbrist och anemi. Majoriteten av alla länder inom EU har skrivit på FN:s barnkonvention; att länder ska samarbeta för barns rättigheter. Det kan röra sig om mat, sjukvård och ett hem. År 2016 besökte dåvarande generalsekreterare i FN Ban-Ki Moon lägren och skakades av misären. FN och Polisario blev påmind om frustrerade krafter i lägren och en växande klyfta mellan ledarskapet och delar av befolkningen. De sistnämnda ser fredsprocessen som död.

Sverige bör snarast och resolut lyfta frågan(; är) att länder inom EU och FN är förbundna att göra mer för att efterleva FN:s och EU:s regelverk rörande barns rättigheter – alltså också gällande de undernärda västsahariska barnen i flyktinglägren.

3. Ungdomars frustration: Idag har en ny och yngre generation vuxit upp i flyktinglägren. Minst 56 procent av befolkningen är under 18 år (UNHCR). Majoriteten av den yngre generationen i lägren sägs ha svårt att motivera sig varför de ska fortsätta att vänta passivt på en fredlig lösning. I hjälporganisationers rapporter kallas de ”silent youth” - den tysta ungdomen. De är desillusionerade och engagerar sig inte i civilsamhället eller politiken. Idag saknas officiell statistik över arbetslösheten i lägren. Enligt Danska flyktingrådets (DCR) undersökning 2016 betraktas 64 procent av hushållen som fattiga eller extremt fattiga. I lägren finns skolor upp till femte klass. Därefter har barnen rätt att studera gratis i Algeriet upp till universitetsnivå men får sedan inte tillstånd att arbeta. Då återstår det i princip bara att återvända till lägren och arbetslöshet. Sverige och övriga Europa sitter idag i en form av gisslansituation. Marocko är en nyckelspelare när det gäller illegal invandring till Europa, narkotikabekämpning, terrorbekämpning m.m. Samtidigt har det framkommit uppgifter om att en stor andel av de utläningar som slåss för IS i Syrien är marockaner vilka främst rekryterats i landets fattiga regioner. Vidare är landet ett ursprungsland för narkotikahandel (Tullverket). Marocko sätter press på EU. EU bör svara med att arbeta för att Marocko tar ansvar för att åtgärda egna problem som drabbar Europa och säkerheten där.

Västsaharakonflikten befinner sig i ett Status Quo som är omgiven av en turbulent värld. Terrorister rör sig i princip fritt över gränsen mellan Mali och Algeriet vilka angränsar till flyktinglägren. Förtryck leder till fattigdom och fattigdom leder till frustration och det geografiska läget pekar emot att situation kan riskera att påverka säkerheten i Europa. Sverige bör agera resolut för en politik som stöttar västsahariska ungdomar att gå från frustration till en möjlighet att forma sina liv och sin framtid.

4. Tortyr/brott mot mänskliga rättigheter: Avslutningsvis sägs västsahariska demonstranter och oppositionella ha fängslats och torterats trots att tortyr är ett brott enligt marockansk lag. För oss socialdemokrater är det uteslutet att förhålla oss passiva om en stat bryter mot FN:s konvention mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling. Amnesty International har i rapporten *Shadow of impunity: Torture in Morocco and Western Sahara* pekat på tortyrmetoder som misshandel, smärtsamma stresspositioner, kvävning, simulerad drunkning, psykiskt och sexuellt våld. Metoderna ska enligt Amnesty International användas av marockansk

polis och säkerhetsstyrkor för att tvinga fram "bekännelser" eller för att tysta aktivister och oppositionella.

Vi yrkar mot bakgrund av ovan:

- att S-Kvinnor arbetar för att Sverige ställer än tydligare och skarpere krav gällande upprättande av legitima avtal med västahariernas representanter, kopplat till alla naturtillgångar som utvinns av andra länder i Västsahara,
- att S-Kvinnor arbetar för att berörda länder stärker upp efterlevnaden av FN:s och EU:s regelverk kring barns rättigheter - gällande de undernärda västahariska barnen i flyktinglägren,
- att S-Kvinnor arbetar för att Sverige ska vara drivande i att stötta de västahariska ungdomarnas i deras mångfacetterade utsatthet,
- att S-Kvinnor arbetar för att ansvar utkrävs av den Marockanska staten om den bryter mot FN:s konvention mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 8.2

Föredragande: Aylin Fazelian

Förbundsstyrelsen delar motionärens syn på beskrivning av den inhumana situationen i Västsahara och inställningen att mer kan och bör göras i solidaritet med Västsahara och Västsahariernas rättigheter, särskilt inom ramen för EU och FN.

Västsahara har varit ockuperat av Marocko i över 40 år. Diskussionen om folkomröstning och om självständighet har varit aktuell länge och har pekats ut av FN som en förutsättning för att det västsahariska folket ska få möjlighet att själva kunna avgöra sin framtid. Det är viktigt att idén om västsahariernas självbestämmande lever vidare. Förbundsstyrelsens ingång är att om inte Marocko accepterar en folkomröstning bör frågan om erkännande aktualiseras.

Precis som motionären pekar på, har Amnesty rapporterat om att västsahariernas yttrande- och föreningsrätt är starkt begränsad och att västsaharier har fängslats efter fredliga demonstrationer mot den marockanska ockupationen.

Handel med västsahariska naturtillgångar står i direkt strid med folkrättens regler, om den inte kommer det västsahariska folket till del. Redan 2002 fastslog FN:s dåvarande rättschef Hans Corell på en förfrågan från FN:s säkerhetsråd att den internationella rätten är tydlig. Handel med västsahariska naturtillgångar är oförenliga med folkrätten, om den inte utförs i enlighet med det västsahariska folkets intressen och bidrar till den socioekonomiska utvecklingen i dessa. Samtidigt råder undernäring och fattigdom i Västsahara och de västsahariska flyktinglägren i Algeriet, mycket just för att handeln inte kommer västsaharierna till del.

Konflikten i Västsahara är en av många bortglömda konflikter i världen. Låt oss förändra det.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   bifalla motionen.

Motion 8.3 Sverige ska snarast ratificera konventionen om kärnvapenförbud **Motionär: Uppsala läns distrikt**

Mänskligheten står inför två existentiella hot: kärnvapenkrig och klimatförändringar. Båda hoten orsakade av människor. Det senare är en process som kräver snabba åtgärder för att inte bli oåterkallelig. Risker för kärnvapenkrig däremot finns så länge det finns kärnvapen.

Hoten hänger ihop. Klimatförändringarna ökar risken för konflikter. Ett konkret exempel är floden Indus som delar Pakistan och Indien. Floden livnär hundratals miljoner människor på både sidor av floden. För varje år minskar vattnet i floden och spänningarna ökar. Antalet kärnvapen bedöms vara fler än 100 på vardera sidan. Tänk tanken – vad kan hända om oroligheter och spänningar ökar?

Det kärnvapenförbud som Sverige och 121 andra stater röstade igenom i FN:s generalförsamling 2017 är löftesrikt. När 50 stater ratificerat konventionen blir den gällande. Det om något är ett starkt argument för en snabb svensk ratificering. Utifrån Sveriges mångåriga och betydelsefulla roll i fredsbevarande arbete kan vårt lands ställningstagande också påverka andra länder, något som inte bör underskattas. Finns kärnvapen, finns risken att de någon gång används. Det är vår plikt som feministiskt parti och som land med en feministisk regering som för en feministisk utrikespolitik att snabbt ratificera konventionen.

Vi yrkar:

att S-kvinnor driver frågan om att Sveriges snarast ratificerar konventionen om kärnvapenförbud.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 8.3

Föredragande: Nina Unesi

Motionären vill att S-kvinnor driver frågan om att Sverige ska ratificera FN:s avtal om ett globalt förbud mot kärnvapen.

I juli 2017 enades 122 länder om ett avtal om en FN-konvention om kärnvapenförbud. Konventionen var en stor framgång därför att den, till skillnad från andra internationella överenskommelser, med tydligare precision förpliktar de länder som undertecknar den till nedrustning av kärnvapen. Dessvärre bojkottades den av de nio kärnvapenmakterna.

Konventionen har ännu inte trätt i kraft. Det gör den först när 50 länder ratificerar den.

Alliansens företrädare och Sverigedemokraterna uttryckte i ett tidigt stadium skepticism mot att ratificera konventionen. Skulle en omröstning äga rum i riksdagen idag skulle det inte finnas en majoritet för bifall av konventionen. Eftersom riksdagen röstar om ratificering är en omröstning inte möjlig att genomföra idag, inte om man vill uppnå framgång.

Att Sverige är en betydelsefull röst i kampen för nedrustning råder inte tvivel om – varken nationellt eller internationellt. S-kvinnor har en långtgående historia av att kämpa för fred och mot kärnvapenupprustningen – ett engagemang som vi är stolta över. Därför ser vi inga hinder mot att driva på för en ratificering i enlighet med motionärens önskan.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   bifalla motionen.

Motion 8.4 FNs konvention angående kärnvapen

Motionär: Blekinges distrikt

FNs konvention om kärnvapenförbud är en FN-konvention som bygger vidare på icke-spridningsavtalet NPT och syftar på kärnvapenedrustning, med syfte att nå målet om ett helt kärnvapenförbud.

S-kvinnor i Blekinge ser detta som ett viktigt mål för att förhindra onödigt lidande och som en del i fredsarbetet. Vi anser därför att Sverige bör ställa sig bakom konventionen och ratificera densamma skyndsamt.

Yrkande:

att Sverige ställer sig bakom konventionen och ratificerar densamma skyndsamt.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 8.4

Föredragande: Nina Unesi

Motionären vill att S-kvinnor driver frågan om att Sverige ska ratificera FN:s avtal om ett globalt förbud mot kärnvapen.

I juli 2017 enades 122 länder om ett avtal om en FN-konvention om kärnvapenförbud. Konventionen var en stor framgång därför att den, till skillnad från andra internationella överenskommelser, med tydligare precision förpliktar de länder som undertecknar den till nedrustning av kärnvapen. Dessvärre bojkottades den av de nio kärnvapenmakterna.

Konventionen har ännu inte trätt i kraft. Det gör den först när 50 länder ratificerar den.

Alliansens företrädare och Sverigedemokraterna uttryckte i ett tidigt stadium skepticism mot att ratificera konventionen. Skulle en omröstning äga rum i riksdagen idag skulle det inte finnas en majoritet för bifall av konventionen. Eftersom riksdagen röstar om ratificering är en omröstning inte möjlig att genomföra idag, inte om man vill uppnå framgång.

Att Sverige är en betydelsefull röst i kampen för nedrustning råder inte tvivel om – varken nationellt eller internationellt. S-kvinnor har en långtgående historia av att kämpa för fred och mot kärnvapenupprustningen – ett engagemang som vi är stolta över. Därför ser vi inga hinder mot att driva på för en ratificering i enlighet med motionärens önskan.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   bifalla motionen.

Motion 8.5 Från vapenexport till civil produktion och inrättande av ett fredsdepartement

Motionär: Skånes distrikt

Nedrustningsambassadör Inga Thorsson ledde i början av 1980-talet en statlig utredning som anvisade en rad vägar för att åstadkomma omställning från vapenexport till produktion och export av civila produkter. Ett av hennes förslag var att en särskild myndighet inrättas för denna omställning.

Det är dags att nu ta tag i Inga Thorssons förslag. Bakgrunden är att det i hela världen finns stora behov av teknisk utrustning för att möta miljö- och klimathot och bekämpa fattigdom. Och vi i Sverige har möjlighet att gå före, vara ett humanistiskt föredöme, utmana vapenindustrin och ställa om från militär produktion till civil.

Inga Thorsson föreslog en myndighet som skulle sortera direkt under utrikesdepartementet eller under ett eget departement. Ett freds- och nedrustningsdepartementet under ledning av en freds- och nedrustningsminister.

Vi anser att det inte räcker med att minska vapenexporten och granska de länder som vi säljer till. Vapnen, som vi säljer till godkända länder, säljs ofta vidare och leder till krig, inbördeskrig och människors död. Att säga nej till vapenexport är ett viktigt steg i arbetet för en framtida global fredskultur. Partiet bör verka för att all svensk vapenexport upphör.

Det finns flera vägar att gå i strävan att lägga om från vapentillverkning till civil produktion. Ett exempel är att i stället för att SAAB bygger JAS Gripen kan företagets avancerade kunskaper kanaliseras till byggande av räddningshelikoptrar. I stället för att bygga för död och förintelse kan vi bygga för att rädda liv och materiella egendomar. Glöm inte Estonia och bränderna som ödelade stora områden av skog.

Det finns också möjligheter att tillverka robotar som röjer gamla minfält utan inblandning av människor och djur. Dessa kunskaper kan på ett utmärkt sätt komma till nytta i fredens gagn i stället för vapen som har motsatt verkan.

Vi yrkar därför:

att det är dags att gå i Inga Thorssons fotspår. Riksdagsgruppen (s) bör få i uppgift att verka för en utredning om den svenska vapenexporten och huruvida det är möjligt att omvandla vapentillverkningen till civil produktion. I utredningen bör man också ta ställning till om det är möjlighet att inrätta en fredsmyndighet.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 8.5
Föredragande: Malin Lauber

Förbundsstyrelsen anser inte att en utredning om omställning är ett arbete för riksdagens ledamöter då det inte är riksdagen som beslutar om industrins tillverkning. Styrelsen delar däremot motionärens åsikter om att det finns en problematik med svensk vapenexport.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   anse motionen besvarad.

Motion 9.1 Det är vi socialdemokratiska kvinnor som ska försvara demokratin! Motionär: Stockholm stads distrikt

Allmänna kvinnoklubbens syfte med denna motion är att få det Socialdemokratiska kvinnoförbundet att fatta beslut om en långsiktig och uthållig handlingsplan för att vi socialdemokratiska kvinnor ska vara den ledande kraften i försvaret av demokratin, bedriva studier och upplysning om demokratin och ge utrymme för sådan verksamhet i alla utåtriktade kampanjer.

Vi vill motivera vårt krav på följande sätt.

Den svenska riksdagen tog för jämnt 100 år sedan beslut om allmän rösträtt för både män och kvinnor. Det skedde efter en flera decennier lång kamp. Därmed tog Sverige det definitiva steget mot politisk demokrati på parlamentarisk grund. Socialdemokrater och liberaler var drivande krafter bakom denna utveckling. Nu, när det är dags att fira 100-årsdagen av den politiska demokratin genomförande i Sverige, finns klara och oroväckande tecken både i världen och inom vårt land att demokratin inte bara är ifrågasatt, utan också hotad.

Skriften ”Den farliga mångfalden” av Håkan Holmberg och utgiven av Arena Idé är ett av många tydliga tecken på detta. Den lilla samlingsvolymen ”Handbok för demokrater” är ett annat. Anna-Lena Lodenius har gjort en förödande genomgång av Sverigedemokraternas politik för kvinnors villkor, också utgiven av Arena Idé. Ytterligare ett exempel är den amerikanske historikern Timothy Snyders bok ”Om tyranni”.

Vi tror att det är lätt, och lite vilsledande, att se demokratin som ett tillstånd. Man fattar beslut om att införa demokrati och sen är den där. Om man istället anlägger ett perspektiv på demokratin som en rörelse är det lättare att se var hoten mot den finns. Det är också lätt att se att den demokrati vi lever i idag skiljer sig mycket från den vi införde för hundra år sedan. Deklarationen om mänskliga rättigheterna, som idag är en omistlig del av ett demokratiskt samhälle, kom först 1948. Den har successivt kompletterats med förbud mot rasdiskriminering, diskriminering pga kön eller funktionshinder. Barnets rättigheter uttrycks i barnkonventionen som också tillhör de mänskliga rättigheterna. Förbud mot tortyr och omänsklig behandling har tillkommit under senare årtionden.

Demokratin kan röra sig framåt, omfatta fler nationer, innefatta fler rättigheter - eller pressas tillbaka. Det är det senare som sker i dag när regimer, som väljs i demokratiska val, använder makten för att begränsa och underminera demokratin. Vi ser det inte bara på andra kontinenter i världen, utan även i Europa. Den europeiska unionen har visat en oväntad svaghet; det räcker inte att nya medlemsländer avkrävs en demokratisk konstitution med garantier för ett oberoende rättsväsen och yttrande- och tryckfrihet vid inträdet i EU, det är minst lika viktigt att dessa garantier inte kan försvagas efter EU-inträdet. Vi har sett en sådan utveckling i framförallt Polen och Ungern och har goda skäl att befara en tillbakagång även i andra EU-länder.

Det är en antidemokratisk auktoritär högervåg som går över världen och som också drabbat Sverige. Vi måste ta oss an den. Vi socialdemokrater har en stolt tradition att se tillbaka på i tjänsten för demokratin försvar. Vi som är socialdemokratiska kvinnor har särskilt starka skäl att kraftfullt ställa oss i täten i kampen för demokratin och dess grundläggande värden. För vem drabbas hårdast när den auktoritära vågen sköljer över demokratiska samhällen – det är kvinnorna! Det räcker med att se utvecklingen i Polen och i delar av USA där abortmotståndare röner stora framgångar. Så har det alltid varit – kvinnor utvecklas och kommer till sin rätt i demokratiska samhällen och tystnar och förtrycks i de auktoritära.

Ingvar Carlsson har skrivit förordet till ”Den farliga mångfalden”. Han drar där paralleller mellan nazismens framväxt på 30-talet och vår tid. ”Demokratin har skyldighet att gå till angrepp mot de krafter som vill förgöra den” skriver Carlsson. ”...viktigt är också att i den offentliga debatten öka kunskaperna om Sverigedemokraterna och visa vad partiet står för i ord och handling”.

Allmänna kvinnoklubben hoppas att vårt kvinnoförbund vill ta Ingvar Carlsson på orden. Han må vara karl, men han hade kraftfulla medkämpar på tidigare barrikader av Kata Dalström, Elin Wägner, Ulla Lindström och Alva Myrdal, som alla var och en på sitt sätt kämpade kampen för demokratin, inom och utom Sverige.

Vi bör göra klart för oss att de auktoritära strömningar som nu drar över världen, i spåren av starkt vidgade klyftor mellan de mycket rika och de många, många andra, skapar en helt annan syn på vad som är goda samhällssystem. Den västliga demokratins tidigare försteg som överlägsen samhällsmodell tunnans successivt ut, i takt med att ett autokratiskt Kina investerar runt i världen, att ett formaldemokratiskt Ryssland rustar, USA försvagas – av egen vilja - och det auktoritära giftet sprids i sociala medier.

Det socialdemokratiska kvinnoförbundet bör ta fram en långsiktig och uthållig handlingsplan för att socialdemokratin ska vara den ledande kraften till demokratins försvar, på samma sätt som vi gjorde vid demokratins genombrott och i försvaret mot de internationella och nationella högerkrafterna på 1930-, 1940- och 1950-talen. Vi har alla skäl att öppet och ständigt, som en del i varje utåtriktad kampanj, upplysa om demokratins värdegrund. Här finns utrymme för fördjupade studier för alla förtroendevalda socialdemokratiska kvinnor. Just vi socialdemokrater är särskilt lämpade att utmana Sverigedemokraterna som är vårt inhemska hot mot demokratin och mot kvinnors rätt att leva självständiga liv. Kanske skulle vi börja med att ifrågasätta deras rätt till sitt eget namn? Är de verkligen demokrater – kanske på samma sätt som Hitler påstod sig vara det, tills han fick makten för att aldrig mer släppa den.

Vi yrkar:

att S-kvinnors förbundsstyrelse uppdrar till förbundsstyrelsen att ta fram en långsiktig och uthållig handlingsplan för att försvara, utveckla och vitalisera demokratin som styrelseskick, samhällssystem och skydd för individuella rättigheter.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 9.1

Föredragande: Susanne Andersson

Jag håller med motionären om att vi inte kan ta demokratin för given. Vi måste hela tiden utveckla och vitalisera den. Demokratin har mycket riktigt förändrats under de 100 år som gått sedan kvinnor fick rösträtt, och den kommer fortsätta förändras. Därför krävs det att vi återerövrar demokratin varje dag.

Som motionären skriver har vi socialdemokrater en stolt tradition att se tillbaka på i tjänsten för demokratin försvar. S-kvinnors historia löper i stor utsträckning parallellt med kampen för kvinnors rösträtt och demokratin införande i Sverige. Sen dess har vi stått på barrikaderna för både demokratin och kvinnokampen.

Nya utmaningarna med ökande klyftorna – mellan stad och land, mellan arbetslösa och arbetande, mellan sjuka och friska, mellan arbetande och pensionär, mellan fattiga och rika – är ett hot mot demokratin. I ett samhälle där människor känner sig utanför, åsidosatta, inte behövda, bekräftade eller inkluderade göds populism och nationalism. Det måste vi ständigt motarbeta.

Historien har visat oss att kvinnors rättigheter inskränks då auktoritära högerkrafter vinner mark. Det ser vi även idag, inte minst i senaste EU-valet där kvinnors rätt till sin egen kropp ifrågasattes av de som vill inskränka aborträtten eller införa samvetsfrihet för vårdanställda. Kvinnors rättigheter kräver ett demokratiskt styrelseskick.

Att utveckla och vitalisera demokratin är dock inte en fråga om att ta fram en långsiktig handlingsplan, det är en del av hela S-kvinnors själ. Demokratin är utgångspunkten i våra stadgars ändamålsparagraf. Det är den ideologiska grunden i vårt politiska program. Det är förutsättningen som vi bygger hela vår folkrörelseverksamhet på. Eftersom demokratin är just föränderlig, bör demokratiaspekter och även mänskliga rättigheter integreras just så, som en röd tråd i hela vår politik- och organisationsutveckling.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   anse motionen besvarad.

Motion 9.2 Kvinnoförbundet i en ny tid

Motionär: Stockholm stads distrikt

Det socialdemokratiska kvinnoförbundet är en av världens mest framgångsrika kvinnorörelser och Sverige är ett av världens mest jämställda länder. Lång, målmedveten och orädd kamp har möjliggjort det.

Under de senaste årtiondena har förutsättningarna för politiskt arbete förändrats. Allt färre är medlemmar i ett politiskt parti. Den fackliga organisationsgraden sjunker. Medelåldern i de politiska partierna är hög. Engagemanget rör oftare enskilda sakfrågor än sammanhållna ideologiska övertygelser. Det är en stor utmaning att engagera fler i det politiska arbetet.

Den politiska utvecklingen med allt starkare auktoritära, högnationalistiska och revanschistiska partier och rörelser kan bara hejdas av en mobilisering av progressiva och demokratiskt sinnade medborgare. I det arbetet kommer kvinnornas ställningstaganden och engagemang att vara avgörande. Det socialdemokratiska kvinnoförbundet har alla förutsättningar att ta ledningen i denna kamp. Det kräver dock att möjligheterna till politiskt engagemang underlättas. Det kräver ett ökat samarbete mellan progressiva rörelser. Och det kräver nya former för politiskt arbete.

Vi menar:

- att det socialdemokratiska kvinnoförbundet bör inbjuda Sveriges progressiva kvinnoorganisationer till gemensam kamp mot auktoritära, mansrevanschistiska och antidemokratiska rörelser som inte respekterar alla människors lika värde.
- att det socialdemokratiska kvinnoförbundet bör tillsätta en verksamhetsutredning som prövar nya former för engagemang. Det kan till exempel handla om möjlighet att bli ”medlem” i avgränsade kampanjer, genomföra möten på nätet etc, etc.
- att det socialdemokratiska kvinnoförbundet bör ta initiativ till en europeisk konferens med progressiva kvinnoorganisationer för att motverka den högerpopulistiska vågen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 9.2

Föredragande: Susanne Andersson

Förbundsstyrelsen delar motionärens uppfattning att vi behöver kraftsamla ännu mer i en gemensam feministisk kamp. Idag samarbetar vi till exempel med Sveriges Kvinnolobby i ”Lön hela dagen”.

Vi har haft seminarier med Friedrich-Ebert-Stiftung (FES) om föräldraförsäkringen och det samarbetet kommer vi fortsätta. Vi kommer under hösten att tillsammans med FES anordna ett Nordiskt-tyskt seminarium, där vi ska arbeta fram konkreta förslag som stärker jämställdheten och kvinnors rättigheter.

Förbundet kommer att söka samarbete med olika organisationer för att få till stånd en feministisk tankesmedja.

Arbetet pågår ständigt med att pröva nya former av engagemang, en del har redan idag möten via Skype, och förbundsstyrelsens studieutskott ska prova att ha en studieledarträff över nätet.

Då det gäller att vara ”medlem” i avgränsande kampanjer, så erbjuds i dag till exempel att vara valarbetare utan att vara medlem.

Målet för att vitalisera organisationen och få fler kvinnor i maktens korridorer borde vara att alla finner S-kvinnor så intressanta att de väljer att bli medlem, för att sedan kunna vara med och forma den feministiska politiken.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

- att bifalla att-sats 1.
- att anse att-sats 2 besvarad.
- att bifalla att-sats 3.

Motion 9.3 S-kvinnor tar ledartröjan för #metoo och jämställdhet inom arbetarrörelsen

Motionär: Stockholm stads distrikt

Vi vet att förekomst av sexuella trakasserier och sexism inom partipolitiken påverkar unga tjejers och kvinnors vilja att engagera sig. Enligt Valmyndigheten är det vanligare att unga kvinnor än män hoppar av partipolitiken. Statistiken talar inte om varför dessa tjejer slutar, men efter att metoo visat på omfattningen av den sexistiska kulturen, är det inte främmande att dra en slutsats. Och den slutsatsen är riktigt sorglig.

Kvinnor i politiken har under #metoo-vågen berättat om exakt hur sexistiskt och ojämnt det är genom vittnesmål i #metoouppropet #imaktenskorridorer. Detta måste tas på större allvar, det måste åtgärdas och förebyggas. Och de problem som hänger ihop med detta måste också inkluderas i lösningen.

I statistik från Valmyndigheten går att utläsa precis hur ojämnt det är i partipolitiken. Och faktum är att Socialdemokraterna i valet 2014 hade lägst andel kvinnor av alla partier på förstaplats på listor till riksdagen jämte Moderaterna. Och samma mönster syns på andra nivåer. Männerna innehar tre fjärdedelar av socialdemokratiska kommunordförandeposter.

Det handlar om strukturer där män tillåts bete sig svinigt mot kvinnor, kvinnor som oftare är i beroendeställning. Det handlar alltför ofta om kvinnor som är nya i partiet, som är unga eller som blir satta på plats för att de tagit för stort utrymme. Kvinnor som blir utsatta får inte bara bära övergreppet utan också skulden, skammen och strategierna att fortsätta leva med förövaren i sin närhet. Eller att lämna.

Besvikelsen och kränkningen när vi som tjejer bli förminskade till just bara en kropp är något vi, liksom nästan alla kvinnor vi känner, vet hur det känns. Att många även blir tafsade på eller utsätts för sexuella övergrepp i de politiska rummen är helt oacceptabelt.

Socialdemokratin står för jämlikhet och jämställdhet. Kanske krävs det lite mer av ett parti som har sådana tydliga värderingar?

Ingen vet hur många kvinnor som hoppar av den socialdemokratiska partipolitiken som resultat av detta. Men vår gissning är att det är fler än vad vår rörelse har råd med. Fler än vad vår demokrati har råd med.

Vi yrkar på:

- att En gedigen utredning ledd av S-kvinnor som går till botten med hur Socialdemokraterna lokalt, regionalt och nationellt kan motverka sexuella trakasserier, sexism och ojämnt strukturer.
- att S-kvinnor tar på sig rollen att utreda och ta fram förslag på mekanismer för 100% jämställd representation inom Socialdemokraterna

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 9.3

Föredragande: Susanne Andersson

Förbundsstyrelsen delar motionärens uppfattning att det verkligen inte är acceptabelt med någon form av sexuella trakasserier.

I EU-valrörelsen har S-kvinnor och partiet krävt ett #metoo-direktiv och det är dags att vi även gör det i hela vårt parti. I samverkan med hela arbetarrörelsen måste strukturerna förändras, och det är inget S-kvinnor ska göra själv.

Ett konkret förslag är att alla förtroendevalda genomgår utbildning i jämställda strukturer, härskartekniker och mot sexuella trakasserier.

Jämställd representation samt att kvinnor har rätt till halva makten i alla beslutande församlingar är S-kvinnors mål.

Lokalt kan S-kvinnor tillsammans med partiet och ABF utbilda valberedare i jämställd representation.

S-kvinnors nya makthandbok, som togs fram 2018, är ett hjälpmedel i processen för att förstå och uppnå jämställd representation och motverka härskartekniker.

Vi delar motionärens uppfattning, ett feministiskt parti måste visa det inte bara genom ord utan genom handling.

Det är dags att bygga mer och fler systerskapsnätverk, ett nätverk som nyligen skapats på Facebook är "Forum för systerskap – arbetarrörelsens kvinnor peppar varandra".

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   anse att-sats 1 besvarad.
att   bifalla att-sats 2.

Motion 9.4 S-kvinnors medlemsavgift

Motionär: Skånes distrikt

På förbunds kongressen 2017 behandlades två motioner angående medlemsavgiften i S-kvinnor. Såväl Stockholm stads distrikt som Skånedistriktet yrkade då på att likställa S-kvinnors medlemsavgifter med det systemet som antogs på partikongressen 2015, nämligen en enhetlig avgift på 60 kr för varje nivå.

Förbundet fick i uppdrag att göra en enkät om hur ekonomin ser ut i distrikt och klubbar, samt att sedan göra en remiss till distrikt och klubbar med förslag på avgiftskonstruktion. Förbundet ansåg att det krävs en djupare analys tillsammans med distrikt och klubbar för att komma fram till vilken avgiftskonstruktion S-kvinnor kan ha.

I remissen som skickades ut av förbundet under hösten 2018 förekommer dock inte de lagda förslagen från Stockholm stad och Skåne som alternativ. Detta är förvånansvärt, inte minst med tanke på båda distriktens storlek som sammanlagt står för drygt 20% procent av S-kvinnors medlemmar.

Fördelarna som har förklarats och debatterats, inte bara på 2017 års förbunds kongress är stora. Det handlar inte bara om ett mera rättvist system utan även om en enorm administrativ avlastning. Därtill kommer även en pedagogisk förenkling vad gäller samtal med potentiella nya medlemmar som på ett lättfattligt sätt kan få svar på sina frågor vad gäller medlemsavgifter i partiet och i S-kvinnor.

Inget av de i remissen angivna alternativen tar hänsyn till de yrkanden som lades av 2017 års motionärer, nämligen en enhetlig medlemsavgift på alla nivåer, anpassad till partiets system. Däremot kvarstår förbundets enda argument, nämligen att ett system med 60/60/60 kronor skulle vara på bekostnad av tidskriften Morgonbris.

Vi vill på inget vis ifrågasätta vare sig kvalité eller betydelse av Morgonbris. Däremot är vi övertygade att förbundet kommer att hitta alternativa besparingsmöjligheter för att kompensera en minskad förbundsavgift. Det kan exempelvis handla om hel eller delvis digital publicering av tidskriften. Vi vill dock med denna motion och i dess behandling inte diskutera utgivandet av Morgonbris utan enbart medlemsavgiften. Vi finner inte att något annat alternativ än just en fullständig reformering analogt till partiets är den rätta vägen framåt för S-kvinnor.

Därför håller vi fast vid vårt krav som baseras på Skånes distriktskongressers enhälliga beslut 2017 och 2019 och yrkar:

- att förbunds kongressen beslutar om ändring av medlemsavgiften så att den likställs partiets med 60 kronor till förbundet, 60 kronor till distrikt och 60 kronor till klubbar,
- att den gemensamma avgiften börjar tillämpas från och med den 1 januari 2020.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 9.4

Föredragande: Susanne Andersson

Förbundsstyrelsen delar motionärens uppfattning om att en enhetlig avgift är enklare att förklara för potentiella medlemmar.

Förbundet har gjort en genomlysning av ekonomin och medlemsavgifterna på klubb och distriktsnivå i enlighet med beslutet på kongressen 2017 och kan konstatera att förutsättningarna ser väldigt olika ut. Vid genomlysningen så kunde förbundsstyrelsen konstatera att 21 av 26 distrikt har lägre avgift på distriktsnivå än 60 kronor. Därav de förslag som förbundsstyrelsen beslutat skicka ut på remiss till klubbar och distrikt.

Fyra alternativ fanns med i remissunderlaget, där tre alternativ är en enhetlig avgift men inte samma nivå på alla avgifter och ett alternativ är att ha det kvar avgiften som den är idag.

Bakgrund till remissunderlaget:

21 av 26 distrikt har en avgift på 30 kronor eller lägre, det är bara 5 distrikt som har högre.

15 distrikt har 10 kronor eller mindre

3 distrikt har 15 kronor

3 distrikt har 20 kronor

2 distrikt har 30 kronor

2 distrikt har 50 kronor

1 distrikt har 60 kronor

Alternativ 1

Förbundet 100 kronor

Distriktet 20 kronor

Klubben 60 kronor

Alternativ 2

Förbundet 100 kronor

Distriktet 30 kronor

Klubben 50 kronor

Alternativ 3

Förbundet 80 kronor (intäktsminskning 150 000 kr, minska 1 nummer av Morgonbris)

Distriktet 40 kronor

Klubben 60 Kronor

Alternativ 4

Behålla samma avgiftskonstruktion som idag

Vid remisstidens utgång hade det inkommit 35 remissvar, och av remissvaren kan vi utläsa att 22 av 35 svarande vill ha en enhetlig avgift:

- Alternativ 1   14 svar
- Alternativ 2   2 svar
- Alternativ 3   6 svar
- Alternativ 4   13 svar

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

- att avslå att-sats 1.
- att bifall att-sats 2.

Motion 10.1 Angående att stärka kunskapen och motståndskraften mot nationalismen genom t ex studier

Motionär: Stockholms läns distrikt

Nationalismens starka framfart måste ha något att göra med att humaniora, historia och bildning har en alltför svag ställning i vårt samhälle. SDs ideologi och politik har fått ett allt starkare fäste i väljarkåren. Det är dags att vi socialdemokrater på allvar skapar en medveten motaktion, som medvetandegör väljarkåren om vad en nationalistisk politik i grunden står för. Vi behöver bli säkrare i vår egen argumentation mot dessa strömningar.

Vi vet att humaniora och kultur skapar bättre förutsättningar att kunna leva oss in i andra människors villkor. Klyftor och segregation såväl ekonomiska som kulturella är farliga för ett samhälles utveckling. Det gäller att slå vakt om demokratin och det öppna samhället för att ”knäcka SD-koden” och få en revansch för ett mänskligare och mer jämlikt samhälle. Det är bråttom.

Det är nu viktigare än någonsin att försvara och utveckla de mänskliga fri- och rättigheterna, de fria medierna, den fria forskningen och den oberoende rättsskipningen skriver Håkan Holmberg i sin bok ”Den farliga mångfalden”. Sammanfattningsvis utgör de nationalistiska Sverige demokraternas världsbild och ideologi ett hot mot Sverige som nation, ett hot mot vår gemenskap, ett hot mot den svenska modellen och ett hot mot tilliten till varandra och samhället.

Kunskap är ett verktyg för en starkare motståndskraft mot förledande agitation, förvanskade fakta och rena angrepp på Socialdemokratin. Initiativ i detta ämne bör genomföras i samverkan med intresserade arbetarekommuner och sidoorganisationer och kunna erbjudas alla medlemmar.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar vi:

att distriktsstyrelsen får i uppdrag att verka för att sprida och fördjupa kunskapen om högerpopulismens strategi och arbetssätt samt SDs politik och ideologi som påverkar kvinnors villkor i syfte att stärka vårt agerande på lokal, regional och nationell nivå.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 10:1
Föredragande: Eva-Lena Jansson

Motionen tar upp behovet av att bemöta och konfrontera rasism och nazism med kunskap och politiskt motstånd. Eftersom motionens att-sats är ställd till distriktkongressen så kan den inte hanteras av förbunds kongressen.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   avslå motionen.

Motion 10.2 Mot nazism
Motionär: Skånes distrikt

Nazisterna sprider sin ideologi snabbt och organiserar och registrerar sig för att kunna bli valbara i vårt demokratiska land. Detta är ett stort problem mot Sverige, Europa och världen. Stoppar vi inte detta i tid så är risken stor att de mörka krafterna inom rasistiska och nazistiska organisationer avskaffar demokratin.

Vi yrkar på:

att distriktskongressen beslutar om:

- att regeringen får i uppdrag att utreda möjligheten att lagstadga om följande områden utan att för den skull störa grundlagen:
- förbjuda all slags nazistiska symboler
- förbjuda att nazistiska och rasistiska partier får vara valbara till riksdag, landsting och kommunval
- förbjuda köp av nazistiskt material både i handel och via internet
- att all organiserad nazism och nazistiska demonstrationer förbjuds
- utöka straffskalan till att omfatta mer än bara hatbrott
- Skånes S-kvinnor bifaller denna
- Skånes S-kvinnor sänder denna till S-kvinnors förbunds kongress

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 10:2

Föredragande: Eva-Lena Jansson

Motionen tar upp behovet av att bemöta och konfrontera rasism och nazism med kunskap och politiskt motstånd. Eftersom motionens att-sats är ställd till distriktkongressen så kan den inte hanteras av förbunds kongressen.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   avslå motionen.

Motion 10.3 Barndomstol

Motionär: Skånes distrikt

Barn i fokus

När våld och övergrepp sker inom familjen läggs ofta polisutredningar ner på grund av att det är svårt att lägga fram bevis.

Detta ger till resultat att barnet tvingas att ha sin förövare till fortsatt vårdnadshavare.

Den anta föräldern skyddar naturligtvis sitt barn från umgänge med förövaren och riskerar att förlora vårdnaden helt.

Vid vårdnadssabotage kan man förlora vårdnaden om barnet varvid barnet placeras hos den olämpliga föräldern.

Barnen behöver förstås och lyssnas på. Deras egen röst är viktig för en trygg och säker framtid. I många andra länder finns det Barndomstol men saknas i Sverige

Därför yrkar vi på:

att det inrättas en Barndomstol.

att se över utbildningar för socionomer med specialkompetens för barns bästa.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 10.3

Föredragande: Erika Storme Martinger

Motionären lyfter frågan om att barn ska få bli lyssnade till och att barn som utsatts för våld och övergrepp inte ska tvingas fortsätta ha förövaren till vårdnadshavare.

Förbundsstyrelsen delar uppfattningen att barn behöver förstås och lyssnas på.

Motionären yrkar på att det ska inrättas en särskild barndomstol där fall som berör barn behandlas.

På allt fler orter finns så kallade barnahus. Dessa barnahus är ett samarbete mellan polis, åklagare, vård och socialtjänst och syftar till att barn som utsatts för våld eller övergrepp eller bevittnat våld eller övergrepp ska höras av de olika aktörerna i en trygg och säker miljö. Barnet slipper utredas och undersökas på olika ställen. Miljön är barnanpassad och förhör kan spelas in för att sedan spelas upp under en domstolsförhandling. De som möter barnen är specialutbildade för detta. Förbundsstyrelsen anser att detta är ett bra sätt att låta barn komma till tals.

Att vårdnadsmål ska behöva behandlas i domstol är ett nederlag och en påfrestning för alla inblandade. Förbundsstyrelsen anser att S-kvinnor ska verka för att det i alla kommuner finns familjerätter med rätt förutsättningar för att utreda barnets vilja och åsikt, ge råd, åstadkomma samarbete och medverka vid muntlig förberedelse i tingsrätt.

Förbundsstyrelsen anser att intentionerna att barn ska höras är oerhört väsentlig, men att detta kan göras på annat sätt än att inrätta särskilda specialdomstolar i form av barndomstolar.

Motionären anser att man bör se över utbildningar för socionomer med specialkompetens för barns bästa. Förbundsstyrelsen delar denna uppfattning och anser att S-kvinnor ska verka för detta.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   avslå att-sats 1.
att   bifalla att-sats 2.

Motion 10.4 Att internationella kvinnodagen, den 8 mars blir officiell helgdag

Motionär: Skånes distrikt

Runt om i Europa höjs röster föra att göra internationella kvinnodagen till officiell helgdag. Det finns flera argument till det men ett argument som gäller så väl för Sverige som för de flesta andra länder är kvinnors betydligt lägre årsinkomster. Flera av oss har deltagit i manifestationer som uppmärksammat att kvinnor bör få sluta sin arbetsdag tidigare eftersom deras löner inte motsvarar männens. Totalt handlar det om att kvinnor under en arbetslivstid tjänar ca 3,6 miljoner kronor mindre än män. Nu tycker vi att det är hög tid att ta det ett steg längre och det gör vi genom att yrka på att internationella kvinnodagen ska bli officiell helgdag.

Vi hoppas på så sätt att dagen kan användas för reflektion och ge en ökad medvetenhet hos hela befolkningen att se denna orättfärdiga orättvisa. Vi har inte tid att vänta de prognostiserande dryga 60 år som World economic forum förutspår det kommer att ta de nordiska länderna för att nå fram till ett jämställt samhälle.

Utifrån ovan nämnda yrkar vi på:

att S-kvinnor verkar för att internationella kvinnodagen den 8 mars blir en officiell helgdag.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 10.4

Föredragande: Tara Twana

Motionärerna tar upp en mycket viktig fråga om att internationella kvinnodagen den 8 mars bör bli en officiell helgdag. Förbundsstyrelsen delar till fullo denna uppfattning och anser att det är hög tid för detta. Socialdemokraterna är ett feministiskt parti och ska verka för att kvinnor och män ska ha samma möjligheter och rättigheter på livets olika områden.

Den internationella kvinnodagen är till för att lyfta kvinnofrågor högre upp på dagordningen, där frågor som fred, jämlikhet, jämställdhet, internationell solidaritet, sexuella trakasserier och våld i nära relationer ofta är bärande teman. Världen över förhindras många kvinnor att delta i demonstrationer, möten, manifestationer och föreläsningar med koppling till den internationella kvinnodagen. Precis som motionären har belyst har många länder redan beslutat att göra den 8 mars till heldag. Vi socialdemokrater bör gå i bräschen och arbeta för att Sverige blir ytterligare ett av dessa länder. Det blir en viktig markering från vårt parti och visar att Sverige som land strävar efter jämställdhet.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

- att bifalla motionen.
- att skicka motionen till S-kvinnor i riksdagen.

Motion 10.5 Spelreklamförbud

Motionär: Skånes distrikt

Spelmissbruk har långtgående konsekvenser. Missbrukaren spelar ofta bort allt och kan även hamna i kriminalitet för att få in pengar. Spelskulder driver människor till kriminella kretsar, där kan de få tag i snabba pengar.

Inte sällan läser vi om människor som förskingrar pengar från familjemedlemmar, vänner, föreningar, via sina jobb. Vi läser också om självmord, och vi vet att självmordsfrekvensen är betydligt högre för dem med spelmissbruk än för genomsnittet i befolkningen. Spelmissbruk räknas nu för tiden som beroendesjukdom, inte som en impuls kontrollstörning vilket det tidigare klassades som. Därmed kan spelmissbruk jämföras med alkohol- och narkotikaberoende.

Kommunerna har också fått ansvar för spelberoende, precis som för alkohol och drogberoende.

Vi ser inte narkotika reklam på tv, i tidningarna, på nätet, i radio. Däremot så ser vi reklam, nu får tiden, endast denna reklam, överallt.

Vi har fått ett lag som ställer krav på spelbolag. Den lagen är uddlös så länge reklamen skickas obarmhärtigt ut till allmänheten.

Italien har som första land i EU infört totalförbud mot spelreklam, just på grund av många spelmissbrukare. Vad är det som hindrar oss från att följa i Italiens spår?

Vi yrkar på:

- att Sverige inför förbud mot spelreklam.
- att S-kvinnors kongress bifaller motionen.
- att motionen skickas till riksdagsgruppen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 10.5

Föredragande: Malin Lauber

Förbundsstyrelsen delar motionärens synpunkter gällande både spelreklam och problematiken med spelberoende. Staten behöver ta ett större ansvar och en bra början är förbud mot spelreklam. Civilminister Ardalan Shekarabi har påbörjat ett arbete men detta måste stärkas och påskyndas.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   bifall motionen.

Motion 10.6 Identifiering på sociala medier med bankId

Motionär: Göteborgs distrikt

Internet har endast funnits i tiotal år. Majoriteten av svenskarna har tillgång till internet. Med tiden bildades Communitys där man kunde interagera med andra över nätet. Många som levte i socialt utanförskap hade nu möjlighet att vara sociala på nätet.

De senaste 10–15 åren har sociala medier exploderat. Ett digitalt samhälle har växt fram i vårt samhälle.

Över 80 procent av svenska internetanvändare använder sociala medier.

Facebook, Twitter och Instagram är några exempel på sociala medier. Facebook grundades 2004. I juni 2017 hade Facebook 2 miljarder månatligt aktiva användare.

Twitter grundades 2006 och hade år 2016 313 miljoner månatliga användare. Instagram är också stort i sociala medier.

Men precis som vi har lagar och regler att följa i samhället så bör vi ha uppdaterade lagar och regler på nätet, i den nya tid vi lever i.

Hat och hot ökar på sociala medier. Det är ett växande hot. Det finns personer eller grupper som vill skrämja till tystnad.

Ofta har dessa personer en användarprofil eller flera användarprofiler med falskt namn och falsk/a profil/er.

Man kan tycka att det bästa är att den som är hotad får lämna sociala medier. Men det är en jämställdhetsfråga och en demokrati fråga.

Alla ska ha samma rätt att få vara på nätet tryggt och säkert, som i övriga samhället.

Om användare i sociala medier tvingas logga in med hjälp av bankid, så tvingar det användaren att visa vem hen är. Det är ett sätt att få bort "troll", d.v.s. användare som använder sig av en eller flera påhittade profiler. Är person inloggad kan man då ha koll på användaren, och användaren tvingas då bara ha en riktig profil, resterande trollkonton tvingas bort.

Man kan också lättare stänga ett konto om personen inte sköter sig, och kan då koll på att användaren inte kan återkomma med annat konto.

Vi föreslår:

att användare på sociala medier identifierar sig med bankid.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 10.6
Föredragande: Elisabet Fjellström

Förbundsstyrelsen delar bilden om att även internet bör vara en trygg plats och delar bilden att de som utsätter andra för hat och hot bör kunna ställas till svars för sitt agerande. Givetvis är problemet med individer som har flertalet konton att sprida hat och hot ifrån ett problem, men anonymiteten på internet har och är också en förutsättning för många som verkar för demokrati i andra länder. Arabiska våren hade inte kunnat ske utan att människor anonymt samlades över internet. Aktivister i Kina förföljs redan idag utan att de för den sakens skull måste lägga till en ytterligare identifiering via internet då deras demokratiska verksamhet anses vara brottslig. Då plattformar och sociala medier är globala blir en enskild teknisk lösning svår att genomföra och riskerar också att ytterligare röster tystas.

Förbundsstyrelsen anser att hot och hat på internet bör lagföras likt andra brott och att de som utsätts för hat och hot på internet ska få adekvat hjälp och stöd men delar inte den tekniska lösningen som föreslås i motionen. Insatser för att informera och öka möjligheten för demokratiska samtal även på internet bör däremot uppmuntras och förstärkas.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   avslå motionen.

Motion 10.7 Behov av starkare lagstiftning för barn

Motionär: Gävleborgs distrikt

Det är redan nu bestämt att ska bli lag i Sverige. Det är naturligtvis bra. Vi vill lyfta några aspekter på det arbetet.

Vi har noterat att bland andra Barnombudsmannen drivit frågan om en barnbalk, att jämföra med den befintliga föräldrabalken. Utifrån dagens sätt att se på barn ser vi hur föräldrabalken ter sig gammalmodig och inte ger barn de rättigheter de i dag borde ha. Däremot har föräldrar många rättigheter, och kanske färre skyldigheter än de borde ha.

En barnbalk skulle naturligtvis kunna vara mycket bredare än att handla om vårdnadsfrågor (dvs motsatsen till föräldrabalken) utan också kunna handla om barns rätt i skolan, i asylprocessen, i sjukvården och andra situationer.

Vi har tittat på betänkandet Se barnet! (SOU 2017:6) och kan konstatera att om de sakerna skulle genomföras har vi kommit en bit på vägen i alla fall när det gäller vårdnadsfrågor.

Ur det, och utifrån kontakter vi har haft, vill vi exemplifiera med:

- Formuleringen från 2006 om samarbetsförmåga i vårdnadstvister. Den verkar fungera kontraproduktivt. Det för att föräldrar inte fokuserar på rätt saker i ärendet. Utredningen föreslår istället ”Fäst avseendet vid förmågan att ta gemensamt ansvar i frågor som rör barnet”.
- Barnets rätt att fritt uttrycka sina åsikter och få dem beaktade måste stärkas. I det kan också barns rätt att säga nej till umgänge samt barns rätt till önskat umgänge med andra närstående tex syskon beaktas. Utifrån det, borde barn ha ett målsägandebiträde precis som föräldrarna, när fallen går till domstol.
- Vi ser att det är problematiskt att föräldrar som inte får besluta om sin egen ekonomi (har förmyndare) ändå vi a en stark föräldrabalk har stort inflytande över sin a(placerade) barns liv. Barnets möjligheter till skolbyte, skaffa pass eller annat som styrs av någon som inte kan ta fullt ansvar för sitt eget liv. Samma situation uppkommer för alla barn som är placerade om det finns en förälder i bakgrunden, som kanske vill bråka med systemet genom att sätta sig på tvären, men egentligen sabbar för sitt barn. Det är dock extra anmärkningsvärt i första exemplet.
- De få men otäcka fall där en förälder utsatt den andra för tex dödligt våld får ändå behålla vårdnaden eftersom det tar så lång tid att komma vidare. Vi vill att det ska kunna tillsättas en tillfällig vårdnadshavare direkt. Hela diskussionen om när föräldrar som är våldsamma har missbrukat sin rätt att vara förälder skulle vi behöva ta ett grepp om. Vi tror också att det är efterlängtat. Exemplet Nya Zeeland där man inte får ha vårdnaden om sitt barn efter att ha blivit dömd om man inte också kan påvisa att man gått i behandling och verkligen ansträngt sig för att få tillbaka sina föräldraprivilegier.

Vi vill med bakgrund av detta föreslå:

- att S-kvinnor bevakar och driver viktiga förslag från betänkandet Se barnet (SOU 2017:6)
- att S-kvinnor driver frågan om att införa en särskild barnbalk med syfte att ge barnet starkare och modernare rättigheter än i dag.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 10.7

Föredragande: Eva-Lena Jansson

Motionen från S-Kvinnor i Gävleborg lyfter upp viktiga och relevanta frågeställningar med utgångspunkt om hur vi kan påverka lagstiftningen så att den får ett tydligare barnperspektiv. Förbundsstyrelsen delar motionärens bild av att det behövs en lagstiftning som stärker barnens rätt. Begreppet målsägarbiträde används vid förordnanden i brottsmål och i förbundets påverkansarbete så anser förbundsstyrelsen att begreppet särskilt biträde bör användas istället.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   bifalla motionen.

Motion 10.8 Vi måste höja våra röster för att höras!

Motionär: Gävleborgs distrikt

Socialdemokratiska kvinnor har en lång tradition att visa solidaritet med mest utsatta bar, unga och vuxna som behöver stöd när nöden är som värst. Under de senaste åren har det blivit uppenbart för oss i ”den kalla nord”, att krig, terror, övergrepp och förföljelse ökat i omvärlden. Civilbefolkningen drabbas allra väst. Allt fler tvingas fly för sina liv och överlevnad.

År 2015 upplevde Sverige den stora flyktingkrisen. Ca 165000 flyktingar sökte hjälp här. Flyktingströmmarna växte i alla länder. Man sökte skydd i många länder men vilja och förmåga att ta emot alla begränsades. Flyktingar vandrade långa farliga vägar genom skogar och berg. Transporter i överfyllda gummibåtar, drunknade på Medelhavet, allt finns starkt på näthinnan. Alla kom inte fram. Familjer splittrades, familjemedlemmar försvann/dödades, barn tappade bort sina föräldrar. Via media kom täta rapporter om fasansfulla händelser.

Hösten 2015, bestämdes i Sverige att stänga gränserna. Passkontroller infördes och asylrätten skulle prövas noga. Flyktingförläggningar skapades i hela landet. Allt praktiskt omsorg sköttes bland annat genom fantastiska ideella insatser.

Samtidigt växte kritiken mot skeendet. ”Vi kan intet ta emot alla” och mer fientliga röster hördes allt oftare.

Flyktinglagen skärptes. Absolut passkontroll vid gränsövergångarna. Asylrätten prövades och ifrågasattes. Tillfällig asylrätt infördes. Familieåterförening stoppades.

De unga ensamkommande drabbades särskilt. Många kom från Afghanistan, med traumatiska upplevelser i bagaget. Andra är födda/uppväxta i Iran av afghanska anhöriga, men saknar alla identitetspapper, pass mm. Talar inte språken, varken Pashto eller Dari. Saknar sociala och kulturella kontakter. Migrationsverkets prövning ligger till grund för dem som ska avvisas. De unga, 15 år eller yngre, som ansökt om uppehållstillstånd före 15 november 2015 beviljades stanna. Råder oklarhet om åldern, asylskäl skulle utredningar göras. De medicinska åldersbestämningarna har kritiserats skarpt. Att bevisa identitet/asylrätt om man ej vet om någon anhörig finns i livet är inte lätt. De tolkar som anlitas vid förhören har också kritiserats för språkbrister och okunnighet. Årslång väntan på utredningar, överklaganden av beslut, brist på bostad, hemlöshet mm skapar nya omänskliga trauman.

En tillfällig Utbildningslag för unga över 15 år får tillfälligt uppehållstillstånd om de går en gymnasieutbildning. Rätten till hem och bostad finns ej! ”Ordna det om du kan!” Vem kan studera, utvecklas och få mänsklig trygghet med dessa villkor? Situationen ger ångest, rotlös-/hemlöshet.

Hösten 2018 deporteras unga till Afghanistan. Lander som är för farligt. UD och andra avråder för inresor!

Vi måste höja våra röster för att höras.

Vi kräver:

att utvisningarna av asylsökande till Afghanistan stoppas,
att tillfälliga Flyktinglagen omarbetas med mänskliga rättigheter som grund,
att permanenta uppehållstillstånd och familieåterförening medges.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 10.8

Föredragande: Eva-Lena Jansson

S-Kvinnor står upp för en human och solidarisk flyktingpolitik där rätten att söka asyl är en grundläggande mänsklig rättighet. EU:s gemensamma regler som ger skydd åt alternativt skyddsbehövande som flytt på grund av väpnad konflikt eller risk för att utsättas för tortyr eller annan omänsklig behandling ska följas, inte bara av Sverige utan samtliga medlemsländer.

Förbundsstyrelsen delar motionärernas uppfattning att den tillfälliga skärpningen av utlänningslagen, bland annat när det gäller rätten till familjeåterförening och tillfälliga uppehållstillstånd, ska tas bort.

Förbundsstyrelsen anser att Sverige ska efterleva barnkonventionen och stärka barnperspektivet i asylrätten och ha ett tydligt jämställdhetsperspektiv för kvinnor och barn på flykt. Barns bästa ska vara humanitär grund för familjeåterförening. Förbundsstyrelsen anser att det är viktigt med ett starkt skydd för asylsökande ensamkommande barn. Barn ska behandlas som barn.

Den så kallade Gymnasielagen var en politisk kompromiss med flertal brister. Dessa brister kan och bör åtgärdas. Förbundsstyrelsen stödjer en human flyktingpolitik men också en reglerad invandring där den som har skyddsskäl ska få stanna och att personer som efter en prövning har fått avslag på sin ansökan om uppehållstillstånd ska lämna Sverige. Att undanta personer från ett specifikt land vars asylskäl prövats och därmed frångå lagstiftning är inte hållbart ur ett rättsperspektiv. Att bifalla yrkandet skulle också innebära att en asylsökande som saknar asylskäl och som begått ett allvarligt brott inte skulle kunna utvisas med hänvisning till en sådan lagstiftning.

För tillfället avråder UD från resor till 43 länder men i de flesta fall gäller avrådan bara en del av landet. UD avråder till exempel från de södra delarna av Thailand, från ett antal regioner och gränsområdet mot Syrien i Turkiet och från vissa oroliga delar av Kenya. I UD:s reseinformation gällande Afghanistan så avråder man från resor till landet men samtidigt skriver ambassaden att man uppmanar alla svenskar som befinner sig i landet att anmäla sin vistelse. UD avråder från alla resor till ett mindre antal länder, och för sex av dessa uppmanar man också svenska medborgare att lämna landet. Det gäller bland annat Syrien, Somalia och Jemen.

Statistik från Migrationsverket för 2018 över antal ärenden per land som handlagts:

Afghanistan, avgjorda ärenden: 7408 varav 2348 beviljade (32%)

Somalia, avgjorda ärenden: 1479 varav 565 beviljade (38%)

Syrien, avgjorda ärenden: 3716 varav 3106 beviljade (84%)

Ärenden 2018 med ensamkommande som handlagts:

Afghanistan, avgjorda ärenden: 689 varav 457 beviljade (66%)

Somalia, avgjorda ärenden: 146 varav 95 beviljade (65%)

Syrien, avgjorda ärenden: 171 varav 151 beviljade (88%)

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att	avslå att-sats 1.
att	anse att-sats 2 besvarad.
att	bifalla att-sats 3.

Motion 10.9 En flyktingpolitik med ordning och reda – på riktigt

Motionär: Gävleborgs distrikt

Vi är väl medvetna om att det är helt korrekt att säga att Sverige som land tog ett stort ansvar för asylsökande under 2015 då väldigt många människor sökte sig till Europa undan olika helveten de levte i innan. Det är vi också glada och stolta över.

Men, vi ser att argumentationen delvis brister. Det har talats om att det måste vara ordning och reda i asylprocessen, men vi kan inte se att några sådana förslag särskilt lagts. Istället har man gjort försämringar med bland annat tillfälliga uppehållstillstånd istället för permanenta, och gjort inskränkningar i familjeåterföreningen. Omständigheter som vi kan anta försämrar människors mående och därmed möjligheten till den viktiga integrationen.

Från asylprocesserna har rapporterats om bland annat: katastrofala väntetider, tolkar som inte klarar sin uppgift, gode män som inte uppfyllt sitt uppdrag, juridiska ombud som slarvat med sina åtaganden, godtyckliga åldersuppskrivningar, tveksamma bedömningar av personer som konverterat eller hänvisat till sexuell läggning farlig i hemlandet, flyttar i landet där endast 25 kilos packning får tas med, utvisning pga struntfel av arbetsgivare, tveksamma och av expertisen kritiserade åldersbestämningar, bristfälliga utredningar, oerfarna handläggare, barn utvisas till länder de aldrig varit i och annat. Varje grej för sig utsätter människor för stora problem, en del asylsökande har mötts av många av de här sakerna.

Några som också har tagit stort ansvar är alla som frivilligt ställt upp som boendefamiljer för ensamkommande, föreningar som arbetat med integration på olika sätt och kommuner som hållit med boende och skolgång utan ersättning från staten för detta. Det har vi brustit i att uppmärksamma och tacka för.

Socialdemokratiens företrädare måste sluta hävda att vi har världens mest rättssäkra system. Så ser det möjligen ut på papperet, men för den som satt sig in i flera enskilda ärenden (summan utgörs som bekant av varje asylsökande) står det klart att det finns alltför många frågetecken för att kunna hävda att så är fallet. Själva processen må i teorin se bra ut, men till innehållet är det väldigt mycket som felar. Det är lätt att förstå att en del människor känner sig mycket dåligt behandlade. Att flera i processen valt att hellre avsluta sitt liv än att riskera att återvända dit ifrån de kom säger en del om att asylprocessen och vårt sätt att få människor att må inte är välfungerande.

Dessa frågor har inte socialdemokratin velat lyfta. Istället har hänvisats till det generella, att det ska vara ordning och reda. Men att diskutera de enskildheter som i sig påvisar att det inte är ordning och reda har hittills inte gjorts. Retoriken har varit alltför hårt, oempatisk och oresonlig. Vi tycker inte heller att vi sett att S-kvinnor valt att lyfta dessa perspektiv på det sätt som vi hade förväntat oss.

Nu är tiden att äntligen ändra på detta.

Vi föreslår därför:

- att S-kvinnor tar ställning för och bevakar att alla moment i asylprocessen ska fungera väl.
- att S-kvinnor lägger fram egna förslag för en mer human asylprocess för alla.
- att S-kvinnor är med och säkerställer att arbetsgivares misstag inte ska påverka människors möjlighet att stanna och arbeta i Sverige.
- att S-kvinnor tar tydlig ställning för att bevaka minderårigas rättigheter i asylprocessen.

Förbundsstyrelsens utlåtande över motion 10.9

Föredragande: Eva-Lena Jansson

Under åren 2011 till 2015 ansökte 375 000 personer om asyl i Sverige. Migrationsverkets tider för handläggning av ansökningar gick från att ligga på ca 4 månader till över 2 år. Systemet med mottagning var satt under hård press 2014 men 2015, när fler än 163 000 personer kom till Sverige så brakade det samman. Som motionen redogör för, så var det stora delar av civilsamhället, enskilda personer och grupper som gick in och gav asylsökande tak över huvudet, mat för dagen och kläder. På flera håll i landet inhystes asylsökande i myndighetslokaler, och i Skåne byggdes det tältläger. Det här är en kort bakgrund till den situation som pågått i flera år med långa handläggningstider. Att det finns brister är uppenbart med tanke på återkommande rapportering i media, både när det gäller personer som nekats asyl men också personer som fått uppehållstillstånd på felaktiga grunder. Europarådets människorättskommissionär Niels Muiznieks har i sin landrapport från februari 2018 riktat en uppmaning till Sverige att verka för kortare handläggningstider och att särskilt prioritera ensamkommande (unaccompanied minors) i den processen. I rapporten så påminner kommissionären om att varje beslut om avvisning ska ske efter en strikt individuell prövning.

S-Kvinnor har i vårt politiska program och på vår hemsida redovisat vår syn på migrationspolitiken och där anges bland annat följande krav:

- Sverige ska ratificera FN:s konvention om migrantarbetares rättigheter (CMW).
- Sverige ska vara drivande för att säkra lagliga vägar att söka asyl i Europa.
- Sverige ska driva på för ett solidariskt mottagande i hela EU.
- Sverige ska verka för ett ökat globalt ansvarstagande för människor på flykt.
- Uppmärksamma utsattheten för kvinnor, ensamkommande barn och HBTQ-personer på flykt och uppvärdera deras särskilda skyddsskäl.
- Permanenta uppehållstillstånd ska gälla för alla som beviljats status som flyktingar och skyddsbehövande.
- Personer som fått uppehållstillstånd ska ha rätt till familjeåterförening.

Redan hösten 2015 tog förbundet initiativ till en Humanitär front för kvinnor på flykt. S-Kvinnor var tillsammans med övriga sidoorganisationer drivande på Socialdemokraternas kongress 2017 för att få till en principiell skrivning om rätten till familjeåterförening och permanenta uppehållstillstånd. Något som Expressen refererade till så sent som i januari i år:

Socialdemokraterna har också varit splittrade internt: När den stramare politiken presenterades i maj förra året valde partiets samtliga fem sidoförbund – som S-kvinnor och ungdomsförbunden SSU – att gå emot ledningen.

Förbundsstyrelsen tolkar motionens att-satser att S-Kvinnor ska agera för att påverka den nuvarande utlänningslagen, inbegripet den nuvarande asylprocessen och hanteringen av arbetstillstånd.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att   anse motionen besvarad.